

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah

Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 20. — ŠTEV. 30.

NEW YORK, MONDAY, FEBRUARY 5, 1923. — PONDELJEK, 5. FEBRUARJA, 1923.

VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

LLOYD GEORGE O SVETOVNI POLITIKI

Lloyd George, ki se je vrnil v London, je ožigosal Francijo radi zasedenja Ruhr okraja. — Anglija bo plačala Ameriki svoj dolg, čeravno z veliko težavo. — Francija se bo morala zagovarjati. — Dolg je bil najet v interesu zaveznikov.

London, Anglija, 3. februarja. — David Lloyd George, zagorel in živahen, se je vrnil danes v London in čeprav je izjavil, da ni kritičnega razpoloženja in da še vedno obstaja potreba narodne enotnosti, je vendar obžaloval ostrost pogojev glede uravnave angleškega dolga v Ameriki ter obsodil z ostrimi izrazi francosko invazijo Ruhr okraja.

Skrbno se je izognil vsaki besedi, ki bi otežkočila združenje liberalcev ter dal tozadevnemu gibanju svoj blagoslov. Kljub temu pa bo značil njegov povratak v parlament opozicijo, katere ne more omalovaževati vlada Bonar Lawa.

"Mi bomo seveda morali plačati," je rekel glede dolga v Ameriki, "a to bo za nas zelo težko breme."

"Mislim, da bo imelo to odplačevanje velik učinek na cene vseh življenjskih potrebščin v Angliji. Tudi nisem mnenja, da bi imela Amerika kak dobiček od tega. Ni moja stvar pritoževati se ali kritizirati, vendar pa sem mnenja, da so pogoji trdi in da sem naravnost razočaran. Še vedno sem prepričan, da so principi Balfour-jeve poslanice zdravi in fundirane zavezniki dolgov bi bilo omogočeno, če bi se zavezniki zavedali odgovornosti, katere imamo mi."

"Po mojem mnenju bi lahko dobili boljše pogoje, če bi čakali. Ameriško mnenje potrebuje vzgoje. Ne morem misliti na drugo kot na okoliščine, v katerih smo prevzeli ta dolg. Ta dolg je bil najet v interesu vseh zaveznikov in ne nas samih."

Glede zasedenja Ruhr okraja je izjavil Lloyd George, ne oficijelno, pač pa kot privaten človek, da bo poklicana Francija pred sodni dvor narodov radi invazije Ruhr ter uničevanja ekonomskega življenja Evrope, kakor hitro bo urejena zadeva Bliznjega iztoka. Tukajšnji politični krogi so v zadnjih par urah mnenja, da bo konferenca v Lausanne uspešno potekla, vsprico nadaljnjih koncesij, katere so zavezniki pripravljeni nuditi Turčiji.

Z izjemo par reakcionarnih so pričeli vsi listi strogo kritizirati postopanje Francozov. Resni tedenski listi izjavljajo, da je sedanja francoska politika, vsprico resnih obveznosti, katere je prevzela Anglija, naravnost "sovražna Angliji".

"New Statement" pravi, da ni mogoče trpljenja Francije vsled vojne primerjati s trpljenjem Anglije in da ni, kljub opustošenim ozemljem, v celi Franciji niti enega človeka, ki bi ne imel v izobilici belega kruha. List pravi, naj se ozrejo Francozi na bedo, ki prevladuje v Lancashire.

PROTI KU KLUX KLANCEM.

Bismarck, N. D., 2. februarja. Poslanska zbornica zakonodaje iz North Dakote je sprejela večeraj 92 glasovi proti 18 senatno predlogo proti namenjenu. Predložila cilje in taktike organizacijo prepoveduje članom katere-

koli organizacije nositi maske izven poslopija, v katerem zborujejo. St. Paul, Minn., 2. februarja. Poslanska zbornica iz Minnesote je sprejela večeraj resolucijo, ki kritizira postopanje Ku Klux Klan. Cilje in taktike organizacije kot neamerikanske.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVJI, ITALJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo samslivo, hitro in po nizkih cenah.

Vselej se bomo našli na voljo.

Jugoslavija:

Raspodila na sadnje polke in izplačilo "Kl. polni čekovni, urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je naša banka izplačilo najugodnejše.

100 Din.	\$ 1.25	K 400
200 Din.	\$ 2.30	K 800
500 Din.	\$ 5.35	K 2,000
1000 Din.	\$ 10.60	K 4,000
2000 Din.	\$ 21.00	K 8,000
5000 Din.	\$ 52.00	K 20,000

Italija in zasedeno ozemlje:

Raspodila na sadnje polke in izplačilo "Jadranska banka" v Trstu, Opatici in Zadru.

50 lir	\$ 2.95
100 lir	\$ 5.60
300 lir	\$ 15.90
500 lir	\$ 26.00
1000 lir	\$ 51.00

Na polnizlavo, ki presegajo znesek dvajsetstotni krun ali po dvajseti in devetdesetstotni po možnosti po posredni poti.

Vrednost kronam, dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in neprilicovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene naprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dosepe poslani denar v roko.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu. Denar nam je poslani najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

62 Cortlandt Street New York, N. Y.
Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

DEMONSTRACIJE PROTI ZASEDBI RUHRKEGA OKRAJA.

Ko so Francozi zasedli Ruhr-okraj so se vršile na vseh nemških mestih velike demonstracije. Na javnih shodih so zavržniki pozivali Ludendorffa in Hindenburga, naj zbereta ostanke nekdanje nemške armade ter udarita. Razburjenje narašča z vsakim dnem. Bavarski fašisti zahtevajo takojšnjo vojaško akcijo. Spodnja slika nam kaže tisočglavo množico demonstrantov, zgoraj je pa trg, kjer so se demonstracije vršile.

TURKI SO ZAVRNILI ZAVEZNIŠKE POGOJE

Turki so predložili zavezniškom svoje proti-predloge ter lastni osnutek mirovne pogodbe. — Ismid paša se je dve uri posvetoval z ameriškim poslanikom.

Lausanne, Švica, 3. februarja. Turška delegacija je danes zvečer obvestila zastopnike Associated Press, da bo predložila zavezniškom osnutek mirovne pogodbe kot odgovor na osnutek, katerega so zavezniki predložili Turkom.

Krog polnoči se je cela turška delegacija še vedno posvetovala ter sestavljala odgovor, katerega bo predložila zavezniškom jutri. Zavezniki delegacije pričakujejo z napetostjo, pomešano s strahom, odgovora Turkov in številni člani delegacij so mnenja, da bodo naprosili Turke za nadaljnji odmor ali mogoče za rok, tekom katerega bodo lahko stopili v zvezo z vlado v Angliji. Francozi in italijanski delegatje so izjavili danes zvečer, da bodo sledili vzgledu Angležev ter odpotovali, če ne bodo Turki jutri podpisali mirovne pogodbe.

Ameriški poslanik Child je zopet igral vodilno ulogo tekom petih kritičnih zaključnih ur, kajti lord Curzon je konečno objavil, da se bo jutri vrnil v London s celotno svojo delegacijo.

Ismid paša, načelnik turške delegacije, je imel konferenco z ameriškim poslanikom, ki je trajala celi dve uri. Po zaključku konferenca je rekel Mr. Child: — Jaz sem optimističen glede končnega izida.

Načelnik francoske delegacije je izjavil, da je stališče Ismid paše "vzmemljivo rezervirano". Prišel je prevladovati splošni utis, da bodo zadrževali Turke, po znanem orijentalnem načinu, svojo odločitev do zadnjega trenutka, nakar pa bodo podpisali. Poročevalec Associated Press je dobil kopijo zadnjega kompromisnega sporočila zaveznikov glede kapitulacij, ki je bilo izročeno danes Ismid paši in ki se ti-

če posebnih interesov Amerikan-
cev, živčih v Turčiji. V namenu,
da se ne žali turškega ponosa, ne
bo tozadevne klavzula vključena
v mirovno pogodbo, a turška de-
legacija bo izjavila, da jo bo upo-
števala v vsakem oziru.

London, Anglija, 3. februarja. Nevarnost vojne med Anglijo in Turčijo je izginila, soglasno s tukajšnjimi, dobro informiranimi krogi. Vsi so izjavili, da je to pozitivna resnica, čeprav bo uravnava čelga vprašanje, tikajočega se bližnjega iztoka, preložena na poznejši čas.

Rešad bej, zastopnik Mustafa Kemala, je imel številna posveto-
vanja v različnih uplinskih krogih
ter je sestavil dolgo poročilo na
svojeja načelnika, v katerem je
ugotovil, da si žele Angleži sprave
in da so pripravljene liberalno
postopati s Turki.

Zadnja poročila pravi, da so
Turki odločno zavrnili vse za-
vezniške predloge.

KOROŠCI SO NAGNALI LUDENDORFFA Z MORILCEM.

Dunaj, Avstrija, 4. februarja. Danes je dospel sem na povabilo vse-nemške zveze general Ludendorff. Rečeno je bilo, da bo govoril na narodnem kmečkem kongresu. Socialisti so ga pa sprejeli na postaji s posrkami in gnili majci. Kričali so: Proč z grobokopom nemškega naroda! Proč z morilcem!

Vojasvo ga je komaj zaščitilo, da se ga niso socialisti dejanski lotili. Na kmečkem kongresu pa ni govoril.

HUERTA URAVNAL ŠTRAJK.

Mexico City, Mehika, 4. febr. Huerta je potom svojega tajnika uraynal železničarsko stavko, ki je že dalj časa razburjala prebivalstvo glavnega mesta. V cestnih spopadih, ki so bili posledica stavke, je bilo usmrčenih deset delavcev.

MOČAN POTRES NA HAVAJSKEM OTOČJU

Sedem velikanskih morskikh valov je prihrumelo nad havajske otoke. — Bili so posledica podmorskih potresov v Pacifiku.

Honolulu, Havajsko, otočje, 3. februarja. — Sedem velikanskih morskikh valov je prihrumelo danes popoldne na Hilo Bay, na 6-toku Hawaii. Valovi so dosegli maksimalno višino petnajstih čevljev. Bili so najbrž posledica močnih podmorskih potresov ter povzročili smrt več ljudi.

Neki Japonec je bil ubit, ko je svetilni čoln Matson Navigation Company zadel ob železniški most preko Wailuku reke. Padel je z mosta ter utonil v vodovju. Truplo nekoga nadaljnega japonskega ribiča so potegnili iz vode. Štiri nadaljne ljudi pogrešajo. Do danes zvečer ni še znano, koliko ljudi je dejanski izgubilo življenje.

Na otoku Oahu so se pojavili štirje vali, ki pa so dosegli le višino šestih čevljev.

Največjo škodo je bilo zaznamovati v Hilo, kjer se je pripetil le en smrtilni slučaj. Morski valovi so tam izpodkopali železniški most preko Wailuku reke ter potopili skoro vse sampane ali ribiške čolne v pristanišču.

Prodajalne ob vodni fronti so bile preplavljene in voda je razmetala blago na ceste.

Številni soferji so zapustili svoje avtomobile, ko so videli prihod velikanskih valov.

Nava čelga vprašanja, tikajočega se danes.

CENA KRHA JE PADLA V CHICAGU.

Chicago, Ill., 3. februarja. — Cena kruha je dosegla danes v Chicagu najnižjo stopnjo v zad-

FRANCOZI ŠIRIJO SVOJE DELOKROGE

Potisnili so svoje postojanke proti Kolinu, in francoske čete so skoro obkolile Elberfeld. — Izpraznenje Dortmundunda. — Sabotaža v bližini Mainza. — Nemci se izogibajo francoskim kontrolnim postajam. — Delavci bodo dobro plačani.

Duesseldorf, Nemčija, 3. februarja. — Francozi so razširili okupacijsko ozemlje v smeri proti Kolinu in predmostju tega mesta, kajti zasedli so številne železniške postaje ter dejanski oborožili Elberfeld. Železniške postaje, katere so zasedle v zadnjih urah, so predstavljale mesta, skozi katera so lahko odhajali vlaki v notranjost Nemčije.

Cete, katere so uporabili Francozi v tem svojem zadnjem podjetju, so prišle iz Dortmundunda, ki je praktično izpraznjeno.

Železniška služba v Porenski je skoro normalna in železniške črte v Ruhr okraju niso zasedene od Francozov v vojaškem smislu besede. Stavka v Mainzu se vrši naprej in prišla so tudi poročila o nadaljnjih sabotažah.

Koblenz, Nemčija, 3. februarja.

Francoske čete so se morale poslužiti svojih bajonetov ter kopitov pušk, da razpršijo množico nekako 3000 ljudi, ki je protestirala proti zgonu nemških uradnikov pred poslopjem porenske visoke komisije.

Zadnji dve deportaciji sta se tikali Johnesa Suchs, predsednika porenske province, ter dr. Russela, župana iz Koblenza, katere dva so Francozi tekom zadnje noči deportirali v nezasedeno Nemčijo.

Francozi obratujejo železniške črte krog Ruhr doline ter prevažajo živila za civilno prebivalstvo, dobave za armade in tudi potnike, čeprav v omejenem obsegu.

Splošni položaj v Ruhr okraju se je izdatno izboljšal. Prebivalstvo vseh slojev se je navidezno sprizgnilo z novo situacijo in tudi odpor uradnikov ter višjih uslužbenecv je postal manjši. Opozicija, industrijalnih magnatov pa ni postala nič manjša ali slabša. Možnost splošne ustaje proti Francozom je vedno manjša.

Dogodki nasilja se bodo seveda še vedno lahko pripetili, a razmere bodo postajale polagoma boljše, dokler ne bo ena ali druga stran opustila ekonomskega boja.

Šest in šestdeset brodov, obloženih s premogom je bilo poslanih v Strassburg, in tri in šestdeset nadaljnjih, katere so zaplenile francoske oblasti, leži ob Renu ter čaka na vlačilne čolne, da jih odvedejo po reki navzgor. Vsak tak brod vsebuje približno tisoč ton premoga. Deset vlačilnih čolnov s francoskimi posadkami obratuje sedaj po Renu.

Premog, katerega odvažajo v Francijo s pomočjo železnice, znaša približno polovico množine, ki odhaja po vodi. Izza okupacije so zezli Francozi nekoliko več kot 200,000 ton premoga, dočim bi dobili v istem času, pod stari sistemom celih 460,000 ton. General Payot je izjavil, da je bila dobava ovirana vsled dejstva, da je bilo treba nadomestiti stavarke, prevažati živila in drugo, da pa bo dobava premoga poskočila v pričetku naslednjega tedna.

Nemci se ne skušajo približati francoskim kontrolnim postojankam, pač pa dovedejo svoje vlakke do razdalje par milj od okupacijske južne in istočne meje, kjer jih zapuste. Posledica tega je velikanska zmeda.

Francozi so zagotovili nemškim uradnikom in delavcem, ki se niso brigali za poziv iz Berlina, naj zastavkajo, da bodo dobivali redno svoje plače, če bodo še nadalje vestno izvrševali svoje dolžnosti. Številni Nemci so vsled tega sklenili ostati na delu.

njih par mesecih. Hleb, ki tehta šestnajst unč, so prodajali v neki pekarnji za tri cente in pol in v neki drugi pekarni je stal slični hleb štiri cente.

SUHAČI NE MIRUJEJO.

Washington, D. C., 3. febr. — Kongresnik Cramton iz Michigana, naslednik "slavnega" Volsteada, ki je bil poražen pri zadnjih volitvah, je naprosil kongres, nja napravi konec importiranja opojnih pijač za poslanstva in legacije v Washingtonu. Predložil je dve resoluciji, ki pozivljata državni in zakladniški departament, naj storita potrebne korake v tem oziru. Cramton je izjavil, da je to prvi korak v kampanji, koje namen je napraviti konec dopisovanju v inozemskih poslanstvih.

Glede te zadeve je izjavil ta vse časti vreden hinavski apostol suše:

— V zadnjem času je postalo importiranje in zavijanje opojnih pijač v inozemskih poslanstvih predmet splošne razprave, ki je obsegala celo deželo. Čas je, da izvesta kongres in dežela dejstva glede te zadeve ter dobita informacije o škandalu, ki pripeljeva k omalovaževanju osnovne postave naše dežele.

MUSSOLINI NADALJUJE S SVOJIMI REFORMAMI.

Rim, Italija, 3. februarja. — Ministrski predsednik Mussolini, kot minister za zunanje zadeve, je uveljavil važne izpremembe v diplomatični in konzularni službi, kajti odpravil je razliko med obojem teh dveh razredov ter uveljavil varčnost v vodstvu različnih poslanstev ter legacij. Nadalje je izjavil, da je minul čas, ko so morale imeti osebe, ki so stopile v diplomatično službo, privaten, neodvisen dohodek.

Noben inozemec ne bo imenovan zastopnikom Italije v inozemstvu razven v slučaju, da bi ne bilo na razpolago nobenega polentarija. Diplomatični in konzularni uradi bodo združeni, kjerkoli mogoče, vključno one v Londonu, Parizu, Berlinu, Carigradu, Bruslju in Buenos Aires.

Vsi diplomatični in konzularni uradniki, plačani v dolarjih ali angleških funtih, bodo dobivali od sedaj naprej deset odstotkov manj in vsi nadaljnji bodo plačani soglasno z valuto francoskega franka.

Diplomatični uradniki pa bodo morali sprejeti skrajšanje plač za celih dvajset odstotkov.

EKSPLOZIJA V HEMIUM NA PRAVI.

Washington, D. C., 3. febr. — En uslužbenec je bil ubit in neki nadaljni je bil poškodovan tekom eksplozije, ki se je završila v hemium očistevalni napravi na Langley letalnem polju v Virgiji. Tank, vsebujoč komprimiran zrak, je eksplodiral.

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
Slovene Publishing Company
(A Corporation)

FRANK BAKER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Canada	za pol leta	\$3.50
Za pol leta	za celoletno za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznikov.
Doplet brez podpisa in osebno se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejane bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2878

ANTISALONSKA LIGA

V New Yorku se je pričela preiskava, koje namen je razkrinkati počenje Antisalonke Lige.

Prvi, ki je dal povod za to preiskavo, je bil slovit Anderson, državni super Antisalonke Lige v New Yorku ter eden prvih petelinov te organizacije, ki je uveljavila v deželi takozvani butlarski biznis.

Ljudje, ki vedo, kaj govore, pravijo, da je izkoriščal Anderson zaupanje, katero je užival, v svoje privatne svrhe.

Postajal je bogat, bogatejši od dne do dne in edini vir njegovega blagostanja, — poleg nesramnega jezika, — je bil boj proti salonom ter boj za prohibicijo do skrajnosti.

Seveda, kot uslužbenec Antisalonke Lige ni mogel storiti ničesar drugega. Bil je v službi suhačev in trobiti je moral ter mora trobiti še sedaj v suhaški rog. Brez dela ni jela in naj je posej še tako neznajčen.

Vsakemu, ki se je oglašil proti prohibiciji, iz povsem nesebičnih razlogov, kot naprimer slavnj iznajditelj Maxim, je zabrusil ta plačane suhaških interesov v lice surovosti, katerih je komaj zmogel kam človek, ki je bil količkaj deželen izobrazbe ter se je vsaj malo prilagodil pojmu dostojnosti.

Sedaj pa je postalo jasno, da ni ta Anderson tak svetnik kot je izgledal.

Seveda, številni ljudje, ki so smoteno ter s premislekom zasledovali delovanje Antisalonke Lige, so bili že od nekdaj prepričani, da ne vodijo delovanja tega človeka idealistični motivi, pač po pohlep po lastni veličini in prominentnosti in da ne predstavlja Anderson ničesar drugega kot dobro plačano trobito vseh onih, ki skušajo uničiti zadnje sledove ameriške prostosti.

V zvezi s tem je dobro, da se omeni postanek in razvoj Antisalonke Lige.

Izprva je bila Antisalonka Liga ustanovljena kot zmernostna družba, to je kot organizacija, koje namen je bil preprečiti čezmerno zavijanje alkoholnih pijav.

Temeljni namen te organizacije je bil vse hvale vreden, kajti vsakemu, ki je proučeval zgodovino ekonomskega življenja modernih narodov, je moralo postati jasno, da je alkoholizem eden glavnih čimteljev v propadanju tega ali onega naroda.

Antisalonka Liga pa je posegla preko svojega prvotnega cilja.

Pridružili so se ji namreč sebični ljudje, takozvani "Job-hunters", ki so skušali biti bolj papeški kot je papež sam ter raztegniti to ku-klux-klanško organizacijo preko cele dežele.

Nakana se jim je posrečila s sodelovanjem farmerjev, ki imajo dosti jabolčnice in "apple-jacka" v svojih kletih in ki se ne brigajo za to, če ostane industrijalna "kanalja" v ameriških mestih brez okrepčljive pijače.

Pod pritiskom, naravnost terorističnim, katerega je izvedla Antisalonka Liga je bil v odsotnosti dveh milijonov volilcev, ki so bili v Franciji, sprejet osemnajsti amandmet in v Ameriki je bila oficijelno uveljavljena suša.

Odpor proti tej suši pa postaja od dne do dne mogočnejši in noben impulz v tem boju ni mogel biti uspešnejši kot so bile obtožbe, dvignjene proti Andersonu, glavnemu in plačanemu predstavitelju Antisalonke Lige v državi New York.

Dopisi.

Rankin, Pa.

V soboto 27. januarja je imelo samostojno društvo "Danica" veselico, na kateri smo se prav dobro veselili do pozne ure. Akoravna je deževalo, je bila dvorana polna. Žal, da je bilo domačih članov malo. Iz Braddocka Slovencev ni bilo predaleč, niti dež jih ni zadrževal. Čast in lepa hvala vsem skupaj, ko so nas polnoštevilno obiskali. Še enkrat se lepo zahvalimo posebno sobratu Franku Žefranu, ki nam je napravil prave slovenske klobase. Takih se ne vidi v Rankinu vsak čas.

Pravilo se glasi: Ako si dožan, plačaj! Tako smo mi dožni Slovencev iz Braddocka dolgi, ki ga lahko plačamo dne 10. februarja, ko bo imelo društvo "Napredni Slovencev" št. 300 SNPJ. veselico v litvinski dvorani. Dragi Slovenci in bratje, ne pozabimo tega večera, ker upam, da bo dosti veselja in zabave, obenem bomo tudi dolgi plačali. Živeti! Nasvidenje 10. februarja v Braddocku!

Druhih novic ni posebnih. Zimo imamo brez snega. Enkrat ga je nekaj padlo, toliko, da vemo, da je tudi to zimo bel sneg. Drugi dan je bil pa že črn, to pa zato,

ker tukajšnje tovarne prav dobro obratujejo, pa je bil s sajami, po barvan. Žal pa, če bolj delamo, manj imamo. Ko so nam kapitalisti dajali počitnice, nisi mogel postreči svojemu životu, zdaj, ko delamo 13 do 14 ur dnevno, si more malo boljše privoščiti, ker drugače ne bi mogel delati toliko ur na dan.

Pozdrav vsem naprednim Slovencev in Slovenkam, tebi Glas Naroda pa želim dosti novih naročnikov. Frank Habich.

Girard, Ohio.

Vesela, ki se je vršila dne 20. januarja, je bila prav dobro obiskana. Ker se je vršila tudi igra "Tri sestre", je bila udeležba od vseh strani velika. Igraleci dramatičnega kluba "Prešeren" so jako dobro rešili svoje vloge. Vsa čast! Želim, da bi se zopet kaj lepega naučili ter nam predstavili kaj lepega. Rojaki, podpirajte ter delajte na to, da dramatični klub raste in procveta v ponos in čast nas vseh!

Dne 10. februarja se bo vršila maškarska veselica v Slov. domu. Vabimo vse rojake iz okolice, da se udeležijo. Program bo jako

bogat. Maske nastopijo ob 9. uri. Najbolj nebeško lepa in najbolj peklensko grda ter ena najbolj zanimiva bodo dobile nagrado. Zato ne pozabite se dobro sfiksati! Fantje in dekleta, pridite vsi, ker to je zadnja sobota predpustom, da si bomo zopet potlačili naša razbita srca.

Ne vem, kaj je, da tukaj v Girardu ni bilo nobene očetni ta predpust. Jaz sem gotovo mislil, zdaj se ga bom pa enkrat prav pošteno navžil in pa pri "povšter tanen", poljubček dobil. Predpust se bliža svojemu koncu in tudi moje želje so šle k vragu. V adventu je bilo vse zaljubljeno, vse zaročeno, tudi

v časopisih je bilo uradno potrjeno, da ta in ta sta se zaročila, ali glej spaka, menda je mraz uničil vse ljubezen mladih zaročencev, da je vse tiho. Jaz ne vem, kaj bo to. Vsaka ima svojega fanta, pa nobena se ne moči. To bomo vlekli ploč ta predpust še dalj naokrog kakor smo ga lansko leto in bomo zapeli tisto, saj veste: "Pršla je pepelnica in..." Dekleta, ve ste vsega tega krive, ker vlečete nastare pečlarje za nos, zato se oheot odlašate od tedna do tedna. Puncce, je korajžo, v postu bomo zopet oživeli!

Lep pozdrav!
John Taneek, večni ženin.

Iz Slovenije.

Iskrene pozdrave.

pošiljajo vsem rojakom slovenski orožniki iz Črne Gore: Karol Korosec od St. Jurja ob Ščavnici, Stefan Jeršin iz Ljubljane in Andrej Curk iz Vipave.

Inženjerski izpit

z izvršnim uspehom je položil na dunajski visoki šoli za poljedelstvo, gozdarstvo in kulturno tehniko Franjo Ulčar.

Za koroške visokošolce.

Za koroške visokošolce na zagrebški univerzi je daroval Josip Posinger, veletržec z orožjem, znesek 1000 dinarjev.

Imenovanja v področju agrarne direkcije.

Imenovani so pri agrarni direkciji v Ljubljani: za inšpektorja drugega razreda dr. Anton Šapla, za referenta drugega razreda Albin Radikon in Anton Sodnik, za tajnika tretjega razreda Ivan Verbič, za arhivarja prvega razreda Fran Marja, pri okrožnem agrarnem uradu v Ljubljani za referenta drugega razreda Matko Brnčič, pri okrožnem uradu v Mariboru za tajnika prvega razreda dr. Jakob Štefančič, pri okrožnem agrarnem uradu v Murski Soboti pri Frideriku Kutin za geometra prvega razreda.

Iz sodno-administrativne službe.

Višje deželno sodišče v Ljubljani je imenovalo: poduradnika Antona Salmiča za izvršilnega uradnika pri deželnem sodišču v Ljubljani; poduradnika Ivana Škasko za izvršilnega uradnika pri okrajnem sodišču v Ptuj; slugo Martina Kopušarja za poduradnika pri deželnem sodišču v Ljubljani; slugo Jožefa Cimpermana za poduradnika pri okrajnem sodišču v Krškem; jetniškega paznika Antona Štimate za slugo pri okrajnem sodišču v Brezovcih; pomožnega slugo in invalida Antona Ariha za slugo pri okrajnem sodišču v Marenbergu; premestilo pa slugo Stefana Anžlovar s Prevalj k okrož. sodišču v Celju.

Ispemembe v zdravniški službi.

Kakor se uradno objavlja, je vpokojeni ravnatelj državne bolnice v Sarajevu dr. Risto Jeremič imenovan za direktorja državnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani v 5. činovnem razredu izven staleža. Sanitetni šef dr. Otnar Kravce je na lastno prošnjo vpokojen. Dr. Ivo Pire je imenovan za sanitetnega nadzornika v 7. činovnem razredu ter pridružen zdravstvene

VPRAŠAJTE SVO JEGA GROCERJA ZA MAGNOLIA STAR MLEKO

UPORABLJAJTE, KJERKOLI JE TREBA MLEKA IN SLADKORJA.

LABEL VAM BODO PRISLUSI VRED. NA DARILA ZA VAŠ DOM.

PIŠITE NA KATERIKOLI NASLOV NA DRUGI STRANI LABELNA ZA ILUSTRIRAN SEZNAM DARIL.

"Izplača se hraniti labelno."

Peter Zgaga

Eantje in puncce se na vse mogoče načine seznanijo. Potom prijatelje, prijateljice, sorodnike in znancev. Na veseliah, na cesti, v cerkvi.

V zadnjem času se jih tudi potom časopisja dosti spozna in seznani. Saj poznate tiste oglase, kaj ne?

Fant, star toliko in toliko, tako in tako velikim premoženjem itd., itd.

Ženitve željne puncce pa pisarje. On odgovarja. Izbira po pi-mih in slikah in končno izbere. Ko je vse dogovorjeno, in sta drug drugemu po volji, določita sestanek, sestanku sledi zaroka, poroka in druga ropotija, ki zraven spada.

Znan mi je pa čuden slučaj. Fant in puncce sta se potom oglašala seznanila. On ji je neskončno ugajal. In ko ji je sliko poslal, je bila vanj povsem zanorjena. Toda le za hip. Ko si je sliko le-nega fanta dodobra ogledala, jo je minila vročina in ljubezen je začela zmrzovati. Vsem njenim prijateljicam je bil povsčeti, pa niso mogle dognati pravega vzroka. No, slednjič se je izdala ter s tem pokazala, da je pametna puncce.

Kaj ne vidite, da drži roke v žepu! — je rekla kazoč na fotografijo. — Kako naj vem, če hoče potegniti iz žepa denar, ali ga tišči v njem?

Statistika pravi, da je veliko iznajditeljev plešastih. En iznajditelj pa gotovo ni bil. Namreč tisti, ki je iznašel čudno modo, da mora človek stati odkrit pred žensko.

Človek, katerega nihče ne ljubi, ljubi samega sebe tako zelo, da s to ljubeznijo čisto lahko pokrije ves deficit vse druge ljubezni.

Rev. Sojarju v spomin.

Sele v smrti, v zadnji uri življenje v pravi luči zreš. Vzdigneš pest, da bi udaril, da vse zamujeno bi v mahu popraviš — in umreš.

Rojak je pisal dopis. Navzoč se govorili, se prerekali in ga motili.

Dajte mir! — je zkljknil. — Kaj pa delaš? — so ga vprašali.

Ustvarjam — je odvrnil v potu svojega obraza.

Če bi bil jaz Petrič, bi se ne bil za noben denar podpisal pod zadnji ponesrečeni Kristanov zagovor J. R. Z.

Dotično "poročilo" o finančnem stanju objedka J. R. Z. je bil najbrže zadnji literarno-političen proizvod nekdanjega gro-movnika, ki hodi sedaj v večer-no šolo učiti se, kako se pišejo šifkarte.

Sušterski bi kandidiral na radikalnem programu — pišejo starokrajni listi.

Radikalec se tudi bivši kranjski liberalci. Sedaj torej veste, kdo so radikaleci.

Njihov načelnik je Pašič. Gospod, kateremu vsaka cest-na vlačuga prav pride, ni posebno velik gospod. Žalostno, da se edino temu gospodu državni poglavar odkriva.

POJAKE opozarjamo, da je cena za "Slovensko-Amerikanski Koledar" ista za Jugoslavijo kot za Ameriko — 40 centov.

Pošljite nam svo-to in naslov svojega prijatelja v starem kraju in poslali mu bomo knjigo naravnost.

Jugoslovanaka

Ustanovljena 1. 1898

Katoji. Jrdnuta

Inkorporirana 1. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MUNN.

Glavni odborniki.

Predsednik: RUDOLF PERDAN, 539 E. 155th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 104 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrti: JOHN MOVERN, 412 — 15th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni izvršnik.

Dr. JOS. V. GRAHEK, 945 N. Ohio Street, N. E., Pittsburg, Pa.

Naslovni odbor:

ANTON EBAŠNIK, Room 266 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIČ, 1234 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4223 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Druževalni odbor.

VALENTIN PIRC, 736 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMEN, 619 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARIC, 635 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajo se uradnih zdev kakor tudi denarne posiljate naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za spremembo novih članov in bolnišča splošnega naj se pošilja na vrhovnega izvršnika.

Jugoslovanaka, Katojiška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom na oblihen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajnika bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitve novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 5 člani ali članicami.

Jugoslavia irredenta.

Smrtna kosa.

Košena toka neizprosne smrti je posegla v enega najčastitljivejših denov tržaškega Slovenstva in je kruto zadela moža, ki je bil vsikdar vzor zvestobe in poštenja v vsakem pogledu od začetka našega preporeda pa do danes: našega miliga Ivana Preloga, posestnika in trgovca, stannujočega v ulici Molino a vento 5. Umrla mu je po dolgi in težki bolezni soproga Marija, najzvestejša mu tovarišica in najboljša mati svojim otrokom. Neizmerna tragika je v tem, da je pokojnika odšla v večnost komaj osem dni potem, ko smo pokopali nje nad vse ljubljeno sestro Ivano vdovo Bottrij. Pogreb se je vršil 23. dec.

V Trstu je umrl v visoki starosti Fran Kodrič, umirovljeni svetnik višjega deželnega sodišča. Pokojnik je bil rodom Slovencev — menda iz Ribemberka. Pisal se je Codriga. Bil je pač tip tistih nekdanjih uradnikov, ki so slepo služili vsakemu sistemu in ki so vedno skrbno pazili, da niso prišli v navskrižje z vladajočo strujo javnega življenja. Ni pa se udeleževal političnih bojev. Bil je suha veja na slovenskem drevesu. Kot uradnik je vršil svojo dolžnost in kot človek je bil dobra duša.

Kulturna slika iz Istre.

V Ferencih pri Vižnadi imajo krasno šolsko poslopje. Sola je bila priznana za deželno s hrvaškimi učnim jezikom. Poslopje je last družbe sv. Cirila in Metoda, po eni četrtini pa konsoreija Ferencanov. Sedanja vlada ni hotela ugoditi prošnji Ferencanov, da bi se šola zopet odprla, pač pa si je hotela občina vižnadska prisvojiti zgradbo. Ta nakana se je preprečila vsled posredovanja posl. dr. Wilfana. Toda kar niso mogli nasprotniki doseči s pritiskom oblasti, so izvršili sedaj z grobim nasiljem. V zgradbo je vdrl deset oboroženih ljudi, fašistov iz Vižnade. Šestorica njih je šla po hišah, da privedejo deset lastnikov četrtine zgradbe. Našli pa so jih samo pet. Ko so vstopili v sobo, je imel vodja "ekspedicije" revolver na mizi. Nagovoril je siromake: "Večkrat so hoteli fašisti iz Porečja zažgati to poslopje. Ali mi, ki vedno dobro mislimo za vas in vaše otroke, nismo dopustili, da bi se kaj takega zgodilo. Sedaj so na vladi fašisti in sklenili smo, da v tej družini šoli odpremo — italijansko šolo. Pod to vlado ne smete niti misliti na kako drugo šolo in zato sem vas pozval, da podpisate to-le izjavo, v kateri je rečeno, da prepustite zgradbo, da bomo mogli čim prej odpreti šolo za italijanskim učnim jezikom!" — Neki član konsoreija mu je odgovoril, da ne morejo podpisati, ker je na poslopje vknjižena Družba sv. Cirila in Metoda, ki ima svoj sedež v Trstu. Vsi so skočili nadenj, da mora podpisati. In tako je bilo z vsemi po vrsti. Nato so pri slugi preiskali šolsko mizo, izvlekli koledar in časopise ter mu zagrozili, da ne sme več čitati "tak-ke svinjarje", niti jih prejemati.

Mož, ki je bil že 56krat pod ključem!

V Trstu je bil aretiran radi sleparije Rudolf Vosevič, star 48 let, brez stalnega bivališča. Mož je bil že 56krat pod ključem radi sleparij, tatvin itd.

Obešil se je

v gozdu za kemično tovarno v Ljubljani 48letni strojnik tovarne Valentin Berčič iz Sela, zapustivši ženo in več otrok. Kaj ga je gnalo k temu koraku, ni znano.

Značilno pismo iz Rima.

Dopisnik lista "Noveje Vremja" opisuje današnji položaj v Italiji takole:

Po prvem omamljenju od fašistovskega uspeha se opaža v italijanski javnosti dvom in nezaupanje napram bodoči politiki Mussolinija. To je v ostalem običajen pojav, ki se opaža vedno in povsod — reakcija po razburjenju. Vendar pa je treba ta pojav podčrtati. Mussolini ima mnogo nasprotnikov, ki izkoriščajo najmanjšo napako njegove politike, javnost pa, ki ne razume fines in težav vsake politike sploh, je s prevelikim zaupanjem pričakovala od nove vlade to, česar ji ne more dati takoj niti Mussolini. V prvi vrsti so ljudje pričakovali, da bod otačoj padle cene, vsaj zaradi dviganja italijanske valute, ki naj bi sledilo obrzdanju že itak preveč požrešne spekulacije in znižanju nekaterih davkov. Mesto tega pa sedaj groze novi davki, proti spekulaciji dosedaj ni ukrenjeno ničesar. Druginja se ni zmanjšala, marveč nasprotno.

To je prvi vzrok nastalega nezaupanja. Italijani, ki se sicer hitro navdušujejo, so pa po naravi nezaupni. Mnogi trezno misleči ljudje obsojajo Mussolinija radi njegove pretoklosti, kar sedaj vzbuja nezaupanje v bodočnost njegove politike. Jaz nisem prištas tega nezaupanja, vendar pa se mi zdi potrebno naglašati, da država nikakor še ni pomirjena, sovražniki javnega reda, sozidalisti in njihovi idejni zavezniki v Moskvi pa ne dremljejo. Socialisti so začeli po svojem porazu zbirati sile in izgleda, da sedaj strme za isto organizacijo, ki je pomagala Mussoliniju do vlade. Če ta okoliščina preči z državljansko vojno, to bo pokazala najbrž že bližnja bodočnost. Ni dvoma, da socialisti zbirajo svoje sile, iz Rusije prihaja neprenehoma denar in agenti in predstojatelji socialističnega kongresa, ki se sestane v kratkem v Rimu, se pričakuje združenje — vseh struj te stranke in konec nesporazuma, ki je povzročil njen poraz.

Mussolini bi seveda lahko obračunal s svojimi nasprotniki, — vprašanje je le, če bo on hotel to resno storiti. Očitajo mu popustljivost napram njegovim nasprotnikom in amnestijo, ki je dovolila mnogim socialistom, ki so bežali, vrniti se mirno nazaj in poprijeti se svojega razkrajajočega delovanja. Vendar pa Mussolini tupačnat nastopi proti močnim izgradnjam. Tako je z ene strani odstranil po celi državi prefekte in kvestorje in na njihovo mesto naznačil svoje somišljenike, z druge strani pa organizira mesto prejšnje policije novo, kamor se sprejemajo samo fašisti. Toda v njegovih stranki je brez dvoma mnogo ljudi, ki nimajo nobenega političnega prepričanja in so pripravljeni prodati se v slučaju ugodnejše prilike. Vsekakor vabujajo Mussolinijevi ukrepi, začeti z zameno prefektov, živahne govorice med prebivalstvom o tem, da se namestila proglasiti za prezidenta republike in zato favorizira socialiste mesto, da bi stopil z njimi v energično borbo, kajti rečeno ni vendar sredstvo za energično borbo. Morda bo kdo vprašal: — Kaj pa kralj in njegovi pristaši? Z žalostjo je treba odgovoriti, da kralj v državi ni priljubljen, to pa v prvi vrsti radi njegove inertnosti in preveč suženjske pokorščine konstituciji, ki ni, izvemši politične, nikomur potrebna, — tem bolj, ker niti sama konstitucija ne zahteva od kralja take pokorščine. Poleg tega rezervirano kraljeve rodbine, ki se nik-

jer ne pokaže in škoduje tako kraljevi priljubljenosti. Bati se je, da kralj v odločilnem trenutku ne bo imel okoli sebe dovolj pristašev monarhije. Če bi Mussoliniju padlo na um, proglasiti se za prezidenta republike, ne bo naletel na poseben odpor in socialisti z Moskvo vred bi ga v tem slučaju seveda še podpirali. Ta misel vzmernirja sedaj italijansko javnost.

Strašna katastrofa v Sofiji.

V ulici Pirotski je il navaden promet. Uradniki in delavci so šli na delo. Zjutraj se je začela v ulici Antim I. močna razstrelba, ki je pretresla vso Sofijo. — Mestno četrt med Pirotsko in C. Simeon je pokril oblak prahu, slišali so se klici in stoki. Mimoido-či so začeli begati na vse strani. Nastala je nepopisna panika. — Kmalu nato je oblak prahu izginil in prebivalci so zagledali strašno sliko. Več hiš je bilo razrušenih do tal, druge deloma podrte. Pohištvo razmetano po ulici in dvoriščih. V ulici, kjer se je pripetila nesreča, se je nahajala mehanična delavnica Galicega, Taneva in Milkova. Poleg navadnega dela je ta delavnica začela pred kratkim izpraznjevati šrapnele, ki so jih pošiljali iz arzenala. Sosedje Galicega, ki so slutili nevarnost, so se večkrat pritoževali, toda brez uspeha. Njibrž so v delavnici shranili skrivaj veliko množino pirotektilov. Kako je nastala eksplozija, ni znano, kajti nihče od navzočih v delavnici se ni rešil. Vsi delavci in sam gospodar Galice so ubiti. Dopolndne so našli štirinajst trupel. Druga trupla se nahajajo še pod razvalinami. Poleg delavnice je ubito tudi nekaj drugih prebivalcev, ki so stanovali blizu delavnice. Težko in lahko ranjenih je nad sto.

Eksplozija je bila nenavadno močna. Hiše in izlozbe v bližini delavnice so deloma razrušene. Dvonedstropna hiša tik delavnice je popolnoma razrušena. Mnogo družin je ostalo brez strehe. — Pod razvalinami so našli dve kamniti shrambi, kamor so spravljali eksplozivne snovi od izpraznjenih šrapnelov in granat. Kdor je dovolil, da se opravlja to delo v delavnici, ki stoji sredi mesta, bo odgovarjal pred oblastjo za nesrečo.

Celi kupi zabejov od 75mm granat pričajo, da je bila to pirotehična, ne pa navadna mehanična delavnica. Kako se je vnel pirotektil, ki ga je bilo po mnenju strokovnjakov nad dvesto kilogramov, ni znano. Očividci trdijo da je bila samo ena močna eksplozija. Zato je verjetno, da se je ogenj pojavil najprej nad pirotektilom, ki se je vnel in eksplozija obnem z neizpraznjenimi granatami.

Falsificirani dolarji.

Budimpeštanska policija je nedavno prejela veliko družbo falsifikatorjev, ki so prav mojskrojsko ponarejali dolarje s pomočjo najmodernejših strojev. Falsificirali so bankovce po pet, deset in dvajset dolarjev. Ti falsifikatorji so spraviili v promet veliko število falsificiranih dolarjev pa ne samo na Madžarskem, marveč tudi v Jugoslaviji in v Subotici so se pred kratkim konstatirali budimpeštanski ponarejeni dolarji.

ZRAKOPLOVNA ZEVA MED NEMČIJO IN ARGENTINO.

Iz Londona poročajo: Načrti za zrakoplovno službo med Špansko in Argentino so toliko napredovali, da so že pričeli graditi zrakoplovne postaje v Sevilji in Buenos Airesu. Glasi se, da podpira tozadevno podjetje nemški kapital. Zrakoplovi ali zračne ladje, ki jih bodo rabili v tej službi, bodo imele po devet motorjev ter bodo lahko nosile štirideset potnikov poleg častnikov in posadke. Prostora bodo tudi imele za 11 leton ekspresne in priporočene pošte.

NOVI PREDSEDNIK POLJSKE REPUBLIKE.

Nekaj o predsedniku poljske republike.

Dne 9. decembra 1922 sta poljski Sejm (skupščina) in senat na skupni seji volila prezidenta republike Poljske Ves dan je trajala volitev; noben izmed kandidatov ni mogel dobiti večine; odločilo se je šele pri peti volitvi; izvoljen je bil kandidat skrajne levice dr. Gabriel Narutowicz, bivši vnanji minister, po poklicu inženir, pred prevaratom profesor politehniške v Curihu. Za njega je glasovala vsa poljska levica (socialisti in neke zemljoradniške stranke) in "narodnostne manjšine" (Malorusi, Belorusi, Židje in Nemci).

Teden dni pozneje, dne 16. decembra, je bil prvi prezident republike Narutowicz že mrtev. Ko je tega dne posetil neko umetniško izložbo, ga je slikar Niewiadomski ustrelil. Svet je mislil, da ima ta čin na vesti poljska politična desnica, ki je v izvolitvi Narutowiczevi izdala napad "manjšin" na poljski značaj države in je zato hrupno demonstrirala (tudi na ulicah).

Po ustavi je prezidentova oblast prišla v roke predsednika Sejma, mladega Rataja, člana Ljudovcev (naprednih kmetov). Ta je poveril vlado generalu Sikorskemu in nastavlil volitev novega prezidenta na dan 20. dec. Bila sta takrat dva kandidata. Klubi desnice so kandidirali Kazimira Morawskega, predsednika akademije znanosti v Krakovu, kandidat Ljudovcev, (ki tvorijo že del levice) pa je bil Stanisław Wojciechowski. Izmed 519 voljavnih glasov jih je Wojciechowski dobil 298, Morawski pa 221. Izvoljen je torej bil kandidat levice Wojciechowski. V ne čisto šestih urah je bilo vse končano: Wojciechowski je bil izvoljen, je volitev sprejel in potrdil vlado generala Sikorskega.

Stanisław Wojciechowski (Wojciehowski, t. j. Wojtehovski) se je narodil dne 15. marca 1869 v Kašišu, mesto blizu nekdanje poljsko-nemške državne meje. V svojem kraju je dovršil klasično gimnazijo in v študijah kazal posebno sposobnost za matematiko. Leta 1888 je vstopil na matematični oddelek varšavske univerze ter se udeleževal socialno-političnega delovanja akademskih mladine, obnem pa tudi tajnega delavskega pokreta. Ko so Poljaki leta 1891 slavili stoletnico svoje konstitucije z dne 3. maja 1791 — Poljaki so po pravici na to svojo ustavo ponosni, — se je manifestacij udeležil tudi Wojciechowski ter bil aretirani; končno pa primoran (1892) pobegniti "za granico". Nato je živel v Švici in v Parizu, a januarja 1893 ga je Francija na zahtevo Rusije pregnala preko svojih mej; nekaj časa je potem bival v Angliji.

Junija 1893 se je trajno vrnil v domovino in je šest let delal za organizacijo Poljske Socialistične partije (PPS). Redigiral je "Przedswit" in "Robotnika" (Delavca), ki je izhajal tajno. Let 1899 se je vrnil v Anglijo in bil tam preko 7 let stavec (menda je bil stavec tudi že svoj čas v Parizu), potem pa masinist v tiskarni. Tako je Wojciechowski desetletje živel težko življenje zarotnika, ki se klati po tujini, pa zopet pojavlja doma v tajnih misijah in z izmišljenim imenom. Po delu in življenju je bil takrat prav blizu Pilsudskemu, ki je bil prva 4 leta šef poljske države (gl. "Njivo" I. 168). V Londonu se je temeljito uvel v teorijo in prakso kooperacij.

Šele leta 1905 se je Wojciechowski rešil "podzemnega" izgnaniškega življenja. Tega leta je Rusija dobila nekoliko ustavnih svobod in Wojciechowski se je januarja 1906 vrnil v domovino. Tu se je izključno posvetil misli zadrugištva. Na tem polju je z Mielezarskim na Poljskem oral ledino. Od začetka je bil instruktor zadrugišnih udruženj, nato centralni tajnik, končno pa direktor Zveze kooperativ in urednik lista "Spolem" (Skupno, Zadrugišno), ki ga je on ustanovil, skratka postal je posebej bliznjak poljskega kooperativizma. Socialistični nazori, ki jih je imel od svojih mladeniških let, so mu prešli sedaj v splošnejšo idejo socialne solidarnosti; za to-idejo dela kot organizator; za njo piše članke in brošure. Po njegovi direktivi je nastalo kakih tristo Udruženj. Leta 1913 so si zgradili svoj centralni dim. Pri njega otvoritvi je direktor Wojciechowski rekel med drugim: "Naša zveza ni del ene stranke ali ene grupe ljudi, marveč je plod dobro umevne ideje solidarnosti, ki ukazuje, da pri delu iščemo skupne točke in ne tiščimo na fronto razlik, ki so čisto prazne in malenkostne. Imamo v svoji sredini ljudi raznih slojev in strank; mi smo organizatorji naše zemlje, ne strank, — in to je naš največji triumf. Poljaki morajo in znajo — skupno delati".

Izbruh vojne je sicer prekinil to zadrugišno delovanje, vendar Wojciechowski ni prenehal biti delaven. Živo se je udeleževal dela v aprovizacijskem odseku centralnega mečanskega odbora (Centralnega Komiteta Obywatelskiego) v Varšavi, navduševal se za ustvarjanje poljskih legij na ruski strani ter hotel red in cilj spraviti v vzhodno emigracijo. Predno so Nemci zavzeli Varšavo, je bil v Varšavi odšel v Rusijo ter bil tam glavni pooblaščenec centralnega odbora za pomoč beguncem.

Leta 1917 pa se začne zopet politično delo. Julija meseca tega leta ga poljska skupščina v Moskvi izvoli za predsednika načelstva medstrankarskega udruženja, t. j. poljske politične organizacije, ki je šla z antanto proti Nemcem. Junija 1918 se je obnem z begunci iz gubernije Smolenske vrnil domov, prevzel direktorat zveze 2 prehrabnenih udruženj in nato profesuro zgodovine in teorije kooperacij na trgovski visoki šoli.

Po prevratu (januarja 1919) je Wojciechowski v kabinetu Paderewskega postal notranji minister in je Paderewskega, ki je bil čisto odsoten, nadomeščal kot fiktivni ministriški predsednik. Parlamentarna desnica mu je bila nasprotna.

Ko je padel kabinet Paderewskega, se je Wojciechowski politično približal Ljudovcem in je bil prvi uradni list, ki ga je (začetkom 1921) v Varšavi zasnoval njih voditelj Wites, "Wola Ludu" (Volja ljudstva); nato se je vrnil na prefosorsko stolec ter v svojem seminarju Poljaki vzgojil lepo število pristašev kooperativnega gibanja.

Vulkan Kyloš.

Največji aktivni vulkan na svetu je Mauna Loa na otoku Havaju. Njegovo največje žrelo Kyloš, ki ima 13—14 km v premeru, je bruhalo neprestano do pred nekaj leti, ko je prvi utihnilo. Toda to ni trajalo dolgo in sedaj se zopet izliva iz njega široka razbeljena lava.

Edini vulkan, ki se more meriti z njim po količini izbruhane lave, je Skaptor Jokul na Islandskem otoku Mauna Loa je bil namreč v 19. stoletju izbruh za izbruh. Največja erupcija je bila leta 1890, ko je bila lava la-ve, ki se je izlila iz žrela, štiri in pol kilometre široka. Globočina izbruhane lave je variirala od 3 do 60 metrov. Lava se je razlila nad 10 kilometrov na široko in je prispela do obalnih višin, odkoder se je zlila v morje.

Največja erupcija vulkana Mauna Loa pa je bila leta 1855. Pri tej priliki se je bližnja velika ravnina izpremenila v jezero lave, ki je pokrilo ves otok Za časa relativnega potivanja izgleda veliko žrelo kakor jezero iztopljene lave, ki neprestano vre. Pogled na tako jezero, iz katerega se vali gost dim, je eden največjastnejših prizorov na svetu. Sedaj je erupcija razmeroma majhna, vendar pa je kljub temu privabila veliko število turistov in učenjakov, da opazujejo ta jedinstveni pojav. Neke skupina učenjakov, je odpotovala na Havaj samo zato, da prouči, ali je mogoče toplota tega vulkana podrediti človeški sili in uporabiti za njegove namene.

Trdovraten samomorilec.

Posestni in čevljar Martin Kladnik iz Brezja je odšel v Gornji grad kupovat usnje. Kladnik pa ni došel v Gornji grad. Par dni pozneje so ga našli nad vasjo Žaga obešenega na buki. Obešil se je na svoj pas ter si, ko je že videl, poznal iz samokresa krogo v vrat. Vzrok samomora ni znan.

Vlom v Celju; vlomila prijeta.

Na božični večer se je izvršil vlom v gostilno "Pri kroni", pri čemer je bilo ukradeno najemniku gostilne Bizjaku več obleke in perila. Že drugi dan sta bila tata, nekli Žaberl in Plahuta, na varnem. Ukradeno blago so našli po večini na polju v Gaberju, tako da je škoda precej poravnana. Žaberl je znan uzmivč že iz poklica in je komaj pred par dnevi zapustil jetnišnico. Sedaj je zopet za nekaj časa preskrbljen.

Izgnan je za tri leta.

Iz ljubljanskega okoliša brezposelnih natakhar Josip Černivec.

Odklikovanja.

Kakor poroča beograjski uradni list, sta odklikovana z redom sv. Save četrtkega razreda August Reich, finančni ravnatelj v Ljubljani, in dr. Ivan Rupnik, finančni nadzvetnik pri delegaciji ministrstva finance v Ljubljani.

Angleška politika v Mezopotamiji.

Angliji je Liga narodov podelila mandat nad Mezopotamijo, kakor se glasi najmodernejša formula za kolonijalno posest. Anglija je postavila svojega pristaša Feisala za kralja v Mezopotamiji, ki se imenuje kraljestvo Irak. Kralj Feisal je tedaj vladar Iraka in on sklepa pogodbo z angleško vlado; pogodba, ki ureja razmerje med Irakom in Anglijo, je sedaj gotova in objavljena, treba je le še, da jo obe strani ratificirata.

Pogodba daje predvsem angleški vladi pravico, da ima svojega nadkomisarja v Iraku, ki naj stoji s svojim svetom in svojo pomočjo tamkajšnji vladi ob strani; brez dovoljenja tega angleškega nadkomisarja se ne sme sprejeti v službo noben tujzemski uradnik in s posebnim sporazumom med njim in vlado naj se določi število angleških uradnikov in pogoji, pod katerimi se nastavi. Kralj Iraka se zavezuje, da bo dal v vseh važnih zadevah, ki zadevajo mednarodne in finančne obveznosti in interese angleškega veličanstva, voditi od angleških nasvetov. Mezopotamska vlada sme imeti svoje diplomatsko zastopstvo v Londonu in z angleškim dovoljenjem tudi v drugih glavnih mestih; kjer pa nima svojih zastopnikov, prevzame Anglija varstvo njenih interesov. Kralj Feisal se zavezuje, da bo sklical čim prej ustavotvorno skupščino, ki naj izdelal deželni ustavo, ki naj zagotovi pred vsem versko svobodo in pravice vsake verske in narodnostne skupine do lastnih šol. Na mesto starih turških kapitulacij naj stopijo primerne določbe o pravicah in o varstvu inozemcev; te se bodo sestavile po specialni pogodbi v skladu z angleškimi predlogi. Pogodba dalje prepoveduje vsakršno pravno zapostavljanje pripadnikov držav, ki pripadajo Ligi narodov in vseh onih sil, katerim je zagotovila Anglija iste pravice. Zagotovi se svoboda transita in prav tako tudi svoboda verskih misij.

Zato pa se Anglija zaveže, da bo nudila podporo in pomoč obojeni sili kralja Feisala. Hkrati prepelje njegovi vladi gotove javne zgradbe — predvsem železnice, zgrajene med vojno — in jih objavlja, da ji bo nudila po potrebi tudi finančno pomoč. O vseh teh zadevah se bodo izdelale še specialne pogodbe, ki se predložijo svetu Lige narodov na znanje. — Anglija se zaveže, da ne bo delala ovir, ako bi hotela iranska vlada skleniti kako zvezo s sosednjimi arabskimi državami, v carinske ali kake druge svrhe, toda v kolikor je v skladu z mednarodnimi obveznostmi.

Pogodba velja za dvajset let. Dejansko ustanavlja za Mezopotamijo prikrit protektorat, kakor je Anglija izvrševala doslej v Egiptu.

Anglija se obvezuje, da bo podpirala sprejem Iraka v Ligo narodov, ako se pogodba pravilno izvede, ako dobi država svoje definitivne meje in tvojo trdno vlado ter ustavo.

Kemalisti so pravkar priglasili svoje zahteve po onem ozemlju Iraka, kjer biva jo Kurdi. Taka politika angleškemu uplivu v Mezopotamiji ne bo v škodo, ako bo končalo neuspešno za Angoro.

Tatvine v Ljubljani.

Iz izloženega okna trgovca K. Sossa na Mestnem trgu so neznanji vlomilci ukradli tri boe s svilenim podlogo in dva para rokavice v skupni vrednosti 22.000 kron. Sanitetnemu podpolkovniku dr. Rihardu Jugu je neznan tat ukradel srebrno žepno uro, srebrno tobako dozo in usnjate dokolenice, v skupni vrednosti 3300 kron. Ani Čimermanovi je bila na Pogacarjevem trgu ukradena denarnica, v kateri je imela 8000 kron.

Vrat si je preresal.

v Rajhenburgu inženjer Emerih Parton, obratovodja Trboveljske prometopkopske družbe. Star je bil 36 let. Vzrok samomora ni znan.

Iz spominov roparskega glavarja.

Carmine Donatello Crocco, ki je več kot pred šestdesetimi leti bil kot glavar razbojnikov trepet in strah vse južne Italije, je sedaj objavil svoje življenske spomine, ki jih je spisal v zaporu na otoku Elba, kjer je že nad 62 let zaprt na doživljensko prosto ječo. Glavar razbojnikov, ki je danes star 92 let, je začel svoje karijero kot vojak v službi kralja Sicilije. Pri pregledovanju čet je stopil iz vrste h kralju Ferdinandu ter ga prosil, če sme obiskati svojih deset nepreskrbljenih malih bratov in je pri tem prošnji pristavil, da se ne bo kralju — "slabo" godilo, nakar je bil aretirani. Usmrtil pa je dva stražnika in zasil z begom na pot zločinov. Bil je zopet prijet, pa je ponovno pobegnil in se postavil na čelo bande petinštiridesetih roparjev, s katero je takorekoč obvladal južno Italijo. Zasedel je petindvajset vasi, potolkel čete, ki so bile poslone proti njemu, dvigal davke in imenoval župana in uradnike. Končno se je moral vdati premoci 12.000 vojakov in pobegnil v cerkveno državo, kjer so ga ujeli in obsodili na doživljensko ječo.

Sposobne može treba določati za porotnike.

Pred mariborskem paroto se je zagovarjal v gornjeradgondskem okraju dobro znani Ivan Štuhce iz Murčaka. Obtožen je bil, da je pod zvitimi pretvezami izvalil od gostihničarja Rudolfa Horvata pri Kapeli 45.000 K. od Franca Korosca v Gornji Radgoni 8000 K. od K. Jurjoviča v Radineh 6000 kron ter da je ponarejal denarne pobotnice in druge listine in torej v tem zakrivil hudodelstvo goljufije. Dalje je bil obtožen, da je kot nekvester pomeveril od zaupane mu imovine nekoga Probst pri Kapeli nad 80.000 K in kot sekvester Weberjevega posestva v Črešnjeveh 160.000 K. Obtoženi je te goljufije le deloma priznal, po večini pa tajil. Toda državno pravništvo je vse te goljufije in pomeverbe tekom enoletnega poizvedovanja dognalo in dokazalo in ga radi njih stavilo pod obtožbo. Porotniki pa so ga spoznali kljub Štuhcovemu lastnemu priznanju za krivega le glede zneska 45.000 K pri Horvatu in 6000 K pri Jurjoviču, vse druge lumparije in pomeverbe pa so ga oprostil. Radi teh dveh deliktov je obsodilo sodišče Štuhce na 18 mesecev težke ječe, poostrene s tridmisi letišnj in post. Radi oprostive v ostalih in največjih točkah obtožbe so se navzoči poslužali, katereh je bila polna dvorana, zgrajali in čudili, kako so ga mogli porotniki oprostiti, ko je bil položaj popolnoma jase in krivda obtoženca dokazana. Enoglasna sodba vseh poslušalcev je bila, da ponotniki niso bili kos svoje naloge ter da cele obtožbe in položaja zdaleka niso razumeli. Kakor je instrukcija porotnih sodišč lepa in za ljudstvo neprecenljive vrednosti, bi se vendar moralo gledati na to, da se za porotnike določijo le taki sposobni možje, ki so v stannu vsak poedini slučaj dometi in po prosti človeški pameti pravilno presoditi. Potem se ne bi več dogdilo, da bi se zločinci opraveali, nedolžni pa morebiti obsojali.

Glasbeni profesor in zidar.

Nekateri nemški listi prinašajo zanimivo in resnično zgodbo, ki je značilna za tamošnje razmere: K nekemu profesorju glasbe je prišel neki zidar in ga prosil, da bi poučeval njegovo hčerko dve do tri ure na teden klavir. Profesor je bil zadovoljen in je izjavil, da ga veseli, da je tudi v teh krogih zanimanje za višje smotre. Pripravljen je v to podpirati in zato določiti za eno uro poučevanja klavirja toliko, kolikor ima oče na uro. — Tu pa se že vse neha! — je ogorčeno vzdiknil zidar. — Taka nesramna zahteva za eno uro klavirja! In zmerjajoč na vse pretege, je zapustil razočaranega profesorja.

Harmonike

Ako želite imeti res dobro in trpežno slovensko, nemško ali kromatično harmoniko, obrnite se na znano trgovsko podjetje, ki vam jo priloži osebno.

LUBASOVE

Harmonike so vseh vrst imani tudi v zalogi in vam sodaj odločno zastopamo in priložimo po cenik.

Anton Mervar

8821 St. Clair Avenue Cleveland, O.

Križa v premogovni industriji.

Ob izvršetku premogarske stavke je federalna vlada tvorila poseben odbor, ki naj preišče in pro- uči stanje premogovne industri- je, v vrhu, da se na podlagi ugo- tovljenih dejstev najde način, kako naj se pride do zdravih raz- mer v tej industriji. Ta odbor, — takozvana United States Coal Commission, je sedaj izdal svoje prvo poročilo.

V istem je rečeno, da premo- govna industrija vsebuje prav- zaprav tri medsebojno dvisne in- dustrije: izkopavanje premoga, prevažanje in razpečevanje. — Kar se tiče števila zaposlenih o- seb, prednjači premogovna indu- strija vsako poedino tovarniško industrijo in prihaja takoj za — prometom in poljedelstvom. Oko- li trideset milijona ljudi je zapo- sljenih v tej industriji, od katerih jih devetdeset odstotkov dela v jamah. Investirani kapital se ce- ni na 2.330 milijonov dolarjev, od katerih je 430 milijonov vlo- ženih v antracitne in ostalo v bi- tuminozne premogovnike. Imamo le 147 podjetij za izkopavanje premoga, in od teh osmerica kon- trollira čez sedemdeset odstotkov vse letne proizvodnje; na drugi strani pa imamo najmanj šestst- soč podjetij, ki proizvajajo me- hak premog v trgovinske svrhe, ne da bi upoštevali tisočero ma- lih zasebnih jam. Ves izkopani mehki premog se uporablja pri- bližno v sledečih odstotkih: — železnice osemindvajset, tovarne petindvajset, industrija koksa petnajst, hišne potrebe deset, že- lezarne in jeklarne sedem, javne naprave sedem, izvoz štirje, par- niki dvajset. Približno sto- osemdeset železnice prevažajo pre- mog iz premogovnikov v razne kraje. Ker so železnice največji odjemalec mehkega premoga, in ker premog — mehak in trd — predstavlja tretjino vseh železni- skih nakladov, je vprašanje že- leznice tesno spojeno z onim pre- moga, in interesi teh dveh indu- strij so vzajemno odvisni. Pa ni- ti s prevažanjem ni še izčrpano polje premogovne industrije. — Računa se, da je po vseh Zdr- ženih državah preko devetdeset- tisoč kupčevalcev premoga na- debelo, in da se te spravljiva v zvezo s producenti premoga, tre- ba precej razvitega sistema raz- pečevanja. Poleg nekoliko sto- tin veletrgovcev je še kakih 3.000 manjših posredovalcev. Proda- jalec premoga na drobno pa je kakih 38.000, ki razpečajo pri- bližno 130 milijonov ton premo- ga in dve tretjini antracita. — Skupni stroški, ki jih računajo železnice, prodajalci na debelo in oni na drobno, presegajo večino- ma ceno premoga ob premogov- niku.

Od leta 1916. naprej smo imeli tri dobe visokih cen premoga, in ta komisija trdi, da v dveh slu- čajih izmed teh treh, je treba vzroke draginje pripisovati de- lavskim sporom. Karkoli naj bo vzrok in upravičenost teh sporov jasno je, da bi bilo neznosno ve- čno ponavljanje teh kriz v pro- duktiji premoga. Odgovornost za poravnava sporov je v prvi vrsti stvar industrije same. Komisija pri tem omenja, da ima dober vzrok verjeti, da se bo v najbli- žji bodočnosti dosegel sporazum, ki bo preprečil obsežen zastoj de- la v unijskih premogovnikih dne 1. aprila in s tem zagotovil po- trebno zalogo premoga vsaj z drugo nadaljno dobo.

V zaslišanjih pred komisijo navadno trdi, da je temeljni raz- log pomanjkanja in visokih cen premoga pripisati nezadostnim prometnim sredstvom. Po mne- nju komisije pa pomanjkanje kar ni vedno posledica okoliščine, da imajo železniške družbe nezado- stno količino voz za pomanjka- nje premoga. Pomanjkanje voz je deloma pripisati okoliščini, da je bil promet naenkrat preoblo- žen s prevažanjem premoga. — Le s tem, da bi železniške druž- bo vložile denar v gradnjo voz da- lež primerno potrebo, bi se — mnenju komisije — moglo priča- kovati, da bi železnice utegnile v par tednih nadomestiti posled- ce večmesečne stavke.

Po mnenju komisije so delav- ski spori in prometne težkoče neposredni razlog za pomanjka- nje in visoke cene premoga, al- temelni razlogi za vse to so: — nerednost povpraševanja in pre- tirani razvoj premogovne indu- strije.

Leta 1920. se je porabilo mno- go premoga, ali premogariji so delali povprečno le po 220 dni na leto; leta 1921, ki je bilo slabo le- to, kar se tiče povpraševanja po premogu, pa so premogariji dela- li povprečno le po 149 dni. To niz- ko število delavnih dni je posled- ica pretiranega razvoja indu- strije. Imamo več premogovni- kov in premogarjev, kot odgovar- jajo potrebam dežele. Celo v če- sih največjega povpraševanja po premogu, ne obratujejo premo- govniki v celoti na poln čas. — Dasi dežela ni bila nikdar v sta- nu, da bi tekom leta vporabila več kot 579 milijonov ton mehke- ga premoga, vendar znaša dana- šnja izdatnost vseh premogovni- kov čez 800 milijonov ton. Te- kom zadnjih štirideset let je šte- vilo bituminoznih premogarjev stalno rastle, dasi je povpraševa- nje po premogu padlo. Vzdrževa- nje prerazvite industrije pa se zreali v visokih cenah premoga, ki jih mora občinstvo plačevati. Kako breme teži na industriji vsled pretiranega razvoja, si — po mnenju komisije — lahko predstavljamo, ako pomislimo na prebitek investiranega kapitala in na prebitek morda dvestotih tisočev premogarjev z njihovimi družinami vred, ki jih mora vzdr- ževati industrija.

Nerednost povpraševanja bi se po mnenju komisije znatno od- pravila, ako bi si prizadevali te- kom spomladi in poletja, da bi shranili v skladišča premog za je- senko in zimsko rabo. To se pri- poroča vsem konsumentom, že- leznicam, javnim napravam, in- dustrijam in poedincem, ki po- trebujemo premog za hišno rabo. Čim bolj se bo industrija in ob- činstvo ravnalo po tem priporo- čilu, tem bolj je pričakovati več- jo rednost v razpečevanju premo- ga in nižje cene tekom največje potrebe. To bo tudi prispevalo k bolj stalnemu obratu premogov- nikov tekom poletja vsled boljše- ga izenačenja zaposlenosti tekom celega leta in tako pospešilo sta- bilizacijo te industrije. Železnice bi tudi imele korist od tega, ker bi bilo prevažanje bolj enako sk- zi vse leto. To bi po mnenju ko- misije vplivalo na znižanje cen za konsumente.

Zaščita dece za mesto Ljubljana.

Vse posle krajevne državne za- ščite dece za mesto Ljubljano je prevzel mestni magistrat v Ljub- ljani, kjer se je ustanovila isto- časno pri socialnem referatu me- stna zaščita dece.

Nezgoda vinjenega rudarja.

Iz Radeč pri Zidanem mestu po- ročajo: Ko se je Ignacij Sketako, rudar iz Hranjnika, vračal iz Ra- deč proti Zidanemu mestu, se je zvrnil ob bregu Save, kjer ni no- bene ograje, v prepad ter obvisel na grmovju. Padec je opazila slu- čajno za njim prišedša ga. Tončka Planinc ter klicala na pomoč. Pod- uradniku Felzerju se je posrečilo precej vinjenega rudarja privleči iz prepada, sicer bi bil padel v de- ročo Savo ter sigurno utonil. Čas bi bil, da bi se ograja napravila na tem nevarnem mestu.

VLAHOV

ŽELOČNA GRENCICA

Dela jo in spravlja v steklenice v ZADRU (Dalmacija) od leta 1861

ROMANO VLAHOV

Napredaj po vseh Lekarnah, delikatesah in grocerijah.

Edini agenti za Zdr- žene države.

V. LANGMANN, Inc.

97-99 Sixth Ave., New York, N. Y.

INTELGENTNA KITAJKA.

V newyorških solah dobite otro ke vseh mogočih narodnosti sve- ta. Značilno je, da je najbolj sa učenka na neki newyorški šoli dvanajstletna Kitajka Floren ee Low, katero vidite na sliki.

Zagonetno, toda resnično.

Razporoke.

Veselo klopoče mlin, ki trga zakonske vezi ter drobi v prah rožnate sponke, kojih nekoč mi- še cvetove je zadržalo trnje real- nosti.

Mrzlo in suhoparno je ozračje sodnijskih dvoran. Kjer ločujejo zakone. Najbolj strastne ljube- zenske prispege izgube svoj ro- mantični čar, če so označene v suhoparnih aktih kot "Exhibit A." ali "Exhibit B". Ljubezen in sovraštvo, strast in intriga, lju- bosumnost in greh, — vse to po- stane "dokazilni material", ki nima nobenega čustva. Neusmil- ljeni paragrafi postav spremlja- jo v grob srečo, ki nima nobene- ga čustva. Neusmiljeni paragrafi postav spremljajo v grob srečo, ki je živela le v sanjah, a pri- čela hirati v surovi realnosti živ- ljenja. Razporočno sodišče je namreč svetilišče prostosti ter po- kopalnice ljubezni.

Kar je gospod sklenil, tega naj ne razveže človek, — se je glasilo nekoč. To svetovno nazi- ranje pa je postalo nemoderno. Bajke o ljubezni in zvestosti do smrti, o zvezi za celo življenje, ni mogoče več pripovedovati niti majhnim otrokom. Zakon za- poskušnjo je sicer postavno prepo- vedan, ali je vendar v splošni ra- bi. Samo postava mora ločiti za- kon, ki ni prestopal preiskušnje. Hvala Bogu je še vedno dosti po- štenih zakonskih zvez, ki uspeva- jo in cvete v solnčnem svitu lju- bezni in sreče. Po tudi takih zvez je dosti, v katerih nosita oba dela svoje breme potrpečljivo naprej, ker jima manjka poguma in mo- čei, da bi se oprostila bremena ali pa iz ozira na otroke. V člove- škem življenju je namreč dosti zmot in blodenj, katerih ni nik- dar mogoče popraviti.

Neka ženska je vložila pred kratkim tožbo za razveljavljenje zakona in sicer z utemeljitvijo, da se je označil njen mož pred po- roko kot ugleden uradnik in pre- možen človek. V resnici pa je zavzemal le nizko uradniško mesto ter bil brez vsakega sredstva. Dobro življenje, katero si je ta ženska obetala od tega zakona, je osta- lo v njenih sanjah.

V zadnjem času postajajo pro- šnje za ločitev zakona z utemelji- tvijo, da je bil ta ali oni ali ta ali ona varana vsled predporočnih navedb, ki niso odgovorjale res- nici, vedno bolj priljubljene. Lju- dije imajo očitno raje razve- ljavljenje kot pa ločitev zakona, posebno kadar pridejo v poštev verski pomisleki proti ločitvi.

V državi New York obstaja le

en vzrok za ločenje zakona, nam- reč zakonska nezvestoba. Pred kratkim je bil sprejet še nadalj- ni vzrok, ki dopušča ločitev, če je namreč eden obeh zakonskih za več let izginil brez vsakega sledu. Surovost, nepremagljiv od- por in drugo so le vzroki ali po- vodi za ločitev od mize in poste- le, ki pa ne zadostujejo za res- nično ločitev zakona. Zakon pa je mogoče razveljaviti, če je bilo privoljenje ene izmed prizadetih strank pridobljeno s pomočjo "sile, nasilja ali sleparije".

V New Yorku ne velja skleni- tev zakona v obeh postavah kot verska cerimonija, temveč kot ci- vilno-praven kontrakt, ki nima nobene posebne nedotakljivosti. Za enkrat ni bilo še ugotovljeno, do kakšnega obsega se smejo so- dišča v drugih državah, kot v Iowi, Delaware in Massachusetts, so že določila, da upravičujejo ta- ke napačne izjave razveljavljenje zaroke, da pa ne morejo imeti no- benega upliva na pravni obstoj zavrženega zakona. V omenjenih državah bi vsled tega ne imela tožba za anuliranje zakona nobe- nega upanja na uspeh.

Prizitivno sodišče države New York je odločilo, da je tretja stranka odgovorna v slučaju, če je podala napačna ugotovila gla- de premožnejših razmer kakšega možkega ter s tem napotila ka- žensko, da se je zvezala z doti- nim možkim.

(Konec jutri.)

Metalec petarde v Trstu se je sam prijavil policiji.

Znani Marijan Brelich, metalec petarde v ul. G. Carducci, fašist, o katerem smo poročali, da se je sprl z nekim drugim fašistom za- radi izobčenja iz tržaškega fašja, nakar je vrget proti svojemu na- sprotniku petardo, vsled česar je bilo ranjenih mnogo oseb, med njimi tudi Slovenci, se je po več- dnevnem iskanju končno sam pri- javil na tržaškem policijskem ko- misarijatu v ulici Amerigo Ves- pucci. Bil je nemudoma zaslišan. Izpovedal je, da ni hotel storiti to- kar je storil. Reagiraj je v skrajni razburjenosti. Ko je vrget petar- do, ni videl pasantov, videl je sa- mo svoje nasprotnike. Omenil je, da je bil nekoč pri nekem kon- fliktu ranjen v glavo in da mu je ta poškodba nekako zmrčila um. Brelich se je prve dni skrival po Bosketu, po okolici in v vrto pred kapucinski cerkvijo. Zadrjno noč pa je prespal pri nekem svojem svaku pri Sv. Jakobu. Njegov največji strah je bil, da bi prišel v roke fašistom. Zaprl si ga.

Ruski imperijalizem.

Decembarska številka ugledne "Revue de Geneve" prinaša med političnim pregledom svetovnih dogodkov članek, čigar izvajanja so vredna, da jih kratko posna- memo.

Avtor ugotavlja, da tudi sov- jetska Rusija teži na zapad. Car- ska Rusija je silila v Evropo pod slovanskimi nacionalističnimi ge- silji, sovjetska Rusija zasleduje nehoti in podzvestno isti cilj pod geslom internacionalnega bratstva vseh "tlačenih in poni- žanih". Baltijske republike, ki se imajo za svoj obstanek zahvaliti po ruski revoluciji nastalemu — brezvladju, stoje Rusiji na poti da se ne more razviti njena trgo- vina po severnih morskih potih Riga je Rusiji tako potrebna ka- kor svobodni izhod iz Črnega morja. Poljska je svoje meje raz- tegnila tako daleč na vzhod in si podvrgla milijone Ukrajincev in Belorusov, da je Rusija tam v po- ložaju, v katerem je bila pred — Petrom Velikim. Prav tako je nj- na potu tudi romunska Besarabi- ja. Z eno besedo, Rusija mora bi- ti imperialistična, če bi sama ne hotela biti, po notranji življenski sili.

Avtor se povprašuje, katere si- le bi se mogle tej naravni eks- panziji postaviti v bran. Bolgari- ja? Na to še misliti ni. Ne samo- to, da so zavetniki to deželo raz- orožili, Rusija uživa tam neiz- premene globoke simpatije in Ukrajina je naravni posredovalec med Bolgarsko in Veliko Rusijo. Romunija? Njene nizke vojaške sposobnosti so znane, Besarabi- ja pa je vaa za Rusijo iz prostih go- spodarskih razlogov. Jugoslavi- ja? Tu je jasno, da ne Srbi ne Hrvati ne bodo stali Rusiji na po- ti. Ravno tako ne Čehoslovaiška, ta klasična dežela rusofilstva. — Poljska? Ta ima sama s seboj preveč opravka. Na Avstrijo in Ogrsko tudi na računati. Nemci- ja? Ta komaj čaka, da jo Rusija reši jarma francoske nadvlade.

Resnica je, pravi avtor, da b- Evropa, ako bi se Rusija kdaj za- res dvignila, v svoji današnji — razdrapanosti bila napram nje- tako brez moči, kakor je bila za- časa navalov Atile in Džingiskana.

Morebiti je ta sodba nekoliko pretirana, toda Evropa bo že sa- ma skrbela, da se politično in go- spodarsko sama tako desorgani- zira, da se utegnejo misli tega avtorja v doglednem času ures- ničiti.

Madžari kradejo kot srake.

Kakor poročajo iz Bratislave, je bilo na raznih postajah na Slovaškem odslovljenih 170 urad- nikov in uradnic, samih Madža- rov. Dognalo se je, da so ti arpa- dovec oškodovali železniški erar za evlike denarne vsote. Poneve- rili so na sleparski način denar v državnih blagajnah in to zlasti v času letoviške sezi, ko je bil na slovaških železnicaх zelo živahen promet. Tu gre za znatne denar- je, ki so izginili, kakor je razvid- no iz revizije, v žepe madžarskih uradnikov, za kar so bili nemu- doma suspendirani.

Madžarski uradniki so s temi svojimi sleparskimi manipulacija- mi vnovič dokazali, da so neza- nseljivi in da uporabijo vsako priliko, da oškodujejo in opleni- jo češko državo.

Isto žalostno izkušnjo ima z madžarskim uradništvom jugoslo- vanska država v Vojvodini. V Bački in Banatu je več naših u- radnikov, zlasti pri železnici in pošti, ki pripovedujejo, da so ti madžarski uradniki samo nesre- ča za Jugoslavijo.

Rad bi izvedel za naslov svoje se- stre FRANCE LONCAR, podo- mače Gojzjurja iz Glin pri Cerkljah nad Kranjem. V Zdru- ženih državah je že nad 20 let in je že poročena ter ne vem se- danje ime. Prosim jo, da se mi javi, ali pa če kdo ve, da mi po- roča nje naslov. — Michael Lon- car, 1962 W. 22. St., Chicago, Ill. (3-5-2)

Nekaj o "šestem" čutu.

Čeprav je človeku po vseh bi- loških naukih prisojeno le pet čutov, se vendar dozdeva, da je na svetu mnogo ljudi in živali, ki jih je narava obdarila še s po- sebnim šestim čutom. Dognano je namreč, da nekatere živali vna- prej čutijo potres. V tej neprijet- ni slutnji postanejo zbegane in plašne. Ni še pojasnjeno, kako te živali zaznavajo pretečo potresno nevarnost, toda to njihovo zane- sljivo predčutje imenujemo — šesti čut.

Da pa tudi nekateri ljudje raz- polagajo s šestim čutom, doka- zuje zgodba nekega francoske- ra potnika, ki je na potovanju po Guatemali bil nekega dne po- zvan k nekemu španjolskemu — farmerju. Ko so sedeli za mizo v prijetnem razpoloženju, skoči ži- valpa in nervozna gospodinja hi- tro od mize ter zbeži k vratom z vzklikom: — Potres!

Komaj je preteklo par sekund, se je zares začelo tresti vse po- slopie, ki pa je bilo k sreči lese- no in ga potres ni podrl, dočim so vse zidane hiše v okolici dobi- le težke poškodbe. Nervozi tem- perament mlade žene je torej za- čutil že prve neslišne potresne va- love.

Isti potnik pripoveduje še drug slučaj, ki se je dogdil v republiki Čile, kjer je nedavno razsa- jala strašna potresna katastrofa. V nekem rudniku je bil zaposlen delavec Antonij Salazar, človek male postave, inteligenčen in si- la občutljiv; reki so mu "živi seizmograf". Nekega jutra je Antonij pri delu v rovu pozval svoje tovariše, naj hitro bežijo, ker je skrajni čas, sicer jih zas- je premog. Le dva sta ubogala Antonija in mu sledila na varno, šest pa jih je ostalo na mestu. — Nakrat je pridrvel potres in za- sul vseh šestero delavcev; trije so se zadušili, trije pa so bili tež- ko poškodovani. Antonij navzile svoji bistrosti ni vedel razjasniti kako je zasledil in zaslučil potres. Ker je njegova domovina izpo- stavljena čestim podzemskim — streljavam, se mu je morda raz- vil poseben instinkt za slutenje bližajočih se potresnih valov.

Med častniki kolonijalnih v- v Afriki, nekateri par čim vna- prej čutijo, da bo začel pihati vroči veter "samum". Nobeden teh oficirjev pa ne more razjas- niti, po čem in kako sluti prihod samuma. Zasluči ga z vso gotovo- stjo po neobjasnjem šestem ču- tu.

Raznoterosti

Švindlarje iz onstran kanadske meje.

Ameriške oblasti so že mnogo let zasledovale razne zvijače ka- nadskih švindlerjev, ki so skušali obirati Amerikance tostran meje za njihov denar. Prihajale so zla- sti okrožnice po pošti, ki so obve- stile tega ali onega, da je dobil kot dobiček "mehikanski dija- mant" ali kake druge vrste dra- gulj; pisala se mu je, da bo pre- jel dobiček, čim bo poslal neko malo vsoto denarja.

Z novo pošto pogodbo med Združenimi državami ter Kana- do, ki je stopila v veljavo s pr- vim januarjem l. l. je bilo omogo- čeno ožje sodelovanje med obe- ma deželama glede zasledovanja takih sleparjev z obeh strani — meje. Radi tega se domneva, da so ti sleparji iztuhli ali nove zvija- če za obiranje svojega bližnje- ga. Poštna uprava je bila namreč obveščena o slučajih prevare po- tom kanadskih poštah denarnih nakaznic. Na nakaznicah, kuplje- nih v Kanadi in glasečih se pr- votno na neznaten znesek, se po- nareja nakazana svota na večji znesek. Sleparji skušajo potem novoviti ponarejene nakaznice v tukajšnjih hotelih in trgovinah.

Radi tega je generalni poštar posvaril vse hotelirje in trgovce, tvrde po vseh Združenih drža- vah, naj ne sprejemajo in vnovič- jo nikahij kanadskih poštah na-

kaznic, izročenih jim od strani nepoznanih tujcev.

Umetnost zatajevanja pri pod- lasici.

Preživel sem — pripoveduje H. W. v nekem nemškem listu — popoldne na zelenem obrežju — Musvilskega jezera. Neusmiljeno je žgalo solnce in vse manjše ži- valice so se poskrile; le nežne li- bele so plesale nad temnočno po- vršino močvirnatih vode. Že dalje časa sem opazoval na nasprot- nem bregu jato divjih rae, ki so se nenadoma dvignile in odlete- le. Enako prestrašeno so potem krožile vršee nad tolmunom. — Nekdo, gotovo vzrok nenadnega bega, je skočil iz trave. Z daljno- gledom sem se prepričal, da je bila podlasica. Hitro se je vila med pregibajočim se suhoperni- kom: zdaj na površju, zdaj je zopet izginila. Plazeč se nekaj ča- sa po tleh, se je v hipu sunkoma prekopnila, tako se je premika- la dalje. Preplašene pribe so pri- čele zdaj z zanimanjem opazova- ti smečno zadevo. Najdrznejše med njimi so posedle na kameni- to trdih starih tise, starodavnih pričah nekdanjega divnega rasti- linstva. Mnoge so na tleh sede prisostvovali čudnemu prizoru, vsaka bojazen je izginila. Vedno pozornejše so motrile imenitnega akrobata, ki je postal od tren- nutka do trenutka predrznejši, se obnašal kot blazen, prekopicaval se na najbolj smešen način ter proizvajal najvratolomnejše sko- ke. Radovednost in korajžja je na- tičji strani naraščala — s tem se- veda tudi vsled zamaknenosti ne- slute na nevarnost. Vidno se je zmanjševala oddaljenost med — podlasico in tiscami. Tedaj, spre- ten skok iz trave, smrtni krik tice in preplašeno je odletela ja- ta. Ropar pa se je zadovoljno mu- zal nad žrtvijo svoje prekanjeno- sti.

Želim izvedeti naslov svojega bra- ta JACK ERJAVEC. Pred 6. leti je bil v Lagonier, Pa. Prosim ga, da se mi oglasi, ali pa če kdo ve za njegov naslov, da ga mi poroča. — John Erjavec, R. F. D. 1, Box 81, Dunkard, Pa. (3-5-2)

Kaj vam koristi vaše dnevno delo, ako vas dnevno ne prinese neko- liko bližje onemu času, ko boste lahko uživali udobnost neodvisnosti?

Pričnite štediti sedaj - da bos- te neodvisni po dolgih letih težkega dela.

Vaši prihranki so najsigurne- je naloženi pri nas, ter se ob- restujejo po

4%

Frank Sakser State Bank

82 Cortlandt Street New York City

Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

Knjiga za dol- ge zimske ve- čere.

Slovensko-Amerikanski

KOLENDAR

za leto 1923

192 strani povesti, poučnih člankov in razprav, pesmi, slik, šale in raznoterosti.

Cena samo 40 centov.

Naročite ga še danes.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 Cortlandt St., New York

Do se tudi pri zastopnikih

Glaz Naroda.

ROJAKI, NAROČAJTE SE

NA "GLAS NARODA" NAJ-

VEČJI SLOVENSKE DNEV-

NIK V ZDR. DRŽAVAH

SKARAMUŠ

Spisal Rafael Sabatini.

Za "Glas Naroda" poslovenil G. P.

16

(Nadaljevanje.)

Le Chapelier je izpustil nogo Andre-Louisa ter zrl nekaj časa vanj v nemem presenečenju. Zdelo se mu je, da misli dečko resno, resno vsaj za enkrat in da je v tem slučaju ne pravi strani. Vpraševal se je, kaj bo prišlo končno iz vsega tega.

Kaj drugače morete pričakovati od zavratnih morilcev kot umor? Hočem vam povedati povest, ki vam bo pokazala, da ni to, česar ste bili danes priča, ničesar novega. Razkrila vam bo sile, s katerimi imate opravka. Včeraj...

Sledil je kratak odmor. Neki glas v ljudski množici, nekako dvajset korakov proč, je rekel: — Zopet eden.

V istem trenutku je počil strel in krogla se je odbila od brnaste postave, neposredno za Andre-Louisom.

Nastala je zmeda v ljudski množici, prav posebno na mestu, odkoder je prišel strel. Napadalec je bil eden iz precejšnje opozicijske skupine, ki je bila takoj napadena ter se morala braniti.

Le Chapelier pa je medtem pozval Andre-Louisa, naj poišče skrivališče.

— Pojdi dol, umorili te bodo kot La Riviereja.

— Naj me. — Razprostrl je roki na teatralen način ter se zasmejal. — Tukaj stojim, izpostavljen jima na milost in nemilost. Če hočete, naj dodajo moje kri k oni, ki se bo dvignila, da jih zažigajo. Naj me umore. To je posel, katerega dobro razumejo. Dokler pa ne store tega, mi ne morejo preprečiti besed, ki bodo grmele v njih ušesih.

Zopet se je zasmejal na glas, ne iz prečnosti, kot so domnevali oni, ki so ga opazovali od spodaj, pač pa raditega, ker se je spomnil gotove stvari. Prišlo mu je namreč na misel, kako je imel prebrisani kardinal de Retz navado najemati lopove, ki so streljali na njegovo kočijo, da si na ta način pridobi naklonjenost naroda. Andre-Louis sam je bil prav v takem položaju kot oni prebrisani politik. On sicer ni najel človeka, ki je oddal najštel, a kljub temu mu je bil hvaležen ter pripravljen do skrajnosti izraziti ugodno priliko, ki se mu je nudila.

Skupina, ki je skušala zavarovati strelec, se je borila ter si skušala izvoziti pot iz razjarjene ljudske množice.

— Pustite jih. — je vzkliknil Andre-Louis. — Kaj nas briga en zavratni morilec več ali manj? Pustite jih in poslušajte mene, rojaki.

Kakorhitro je bil napravljen red, je prišel Andre-Louis pripovedovati svojo povest. Na enostaven način, a prepričevalno in z odločnostjo, ki je naglašala vsako posamezno točko, je ganil srea vseh s povestjo o dogodkih, ki so se završili dan poprej v Gavrillaeu. Številnim je privabil solze v oči, ko je opisal žalost in bedo udove Mabey-a ter njenih treh stradalajočih, osirotelih otrok, ko je opisal tudi tugo matere M. de Vilmorina, katerega so številni med navzočimi poznali in ki je našel svojo smrt v plemenitem poskusu, da se zavzame za stvar zatiranih in tlačanih.

— Markij d la Tour d'Azyr je rekel o njem, da ima preveč nevaren dar zgovornosti. Da zadušijo za vedno ta glas, ga je ubil. Nakana pa se mu ni posrečila. Jaz, prijatelj ubogega Filipa de Vilmorina, sem vzel na svoja ramena plašč njegovega apostolstva in danes govorim z vami z njegovim glasom.

Le Chapelier je prišel končno razumevati, vsaj deloma, pregenetljivo izpremembo, ki se je završila v Andre-Louisu.

— Jaz nisem tukaj le raditega. — je nadaljeval Andre-Louis. — da zahtevam iz vaših rok osvoto nad morilec Filipa de Vilmorina. Jaz sem tukaj, da vam povem stvari, katere bi vam povedal oz sam, če bi bil še živ.

S strašnim glasom in z zgovornostjo, ki je presenetila njega samega, je nato opisal nedelavnost kraljeve pravice, kadar so kršili človekove plemenitosti. Z ostrim sarkazmom je govoril o kraljevem namestniku, M. de Lesdigueresu.

— Ali se vam zdi čudno, — je vprašal, — da deli namestnik kralja pravico tako, da je vedno ugodna plemenitostem? Ali bi bilo pravilno, ali bi bilo primerno, vršiti jo na kak drugi način?

Prenehal je ter pustil, da je izvedel njegov sarkazem primer ni in pričakovani učinek. S tem pa je tudi zopet vzbudil dvome Le Chapelierja, ki ni bil še popolnoma prepričan o odkritosrčnosti Andre-Louisa. Kam jadra pač ta človek?

Ni mu bilo treba biti dolgo v dvomih. Andre-Louis je nadaljeval s svojim govorom na način kot je domneval, da bi bil govoril M. de Vilmorin. Tako pogosto je debatiral z njim, tako pogosto se je vdeleževal razprav v literarni zbornici, da je imel v svojem mezinem cele litanije reformatorjev.

— Pomislite predvsem, kako je ustrojena ta naša Francija. En milijon prebivalcev obstaja z članov privilegiranih razredov. Iz teh sestoji Francija. Oni so Francija. Gotovo ne morete domnevati, Gotovo ne more domnevati, da preostali kaj pomenjajo. Nikdo ne more trditi, da je štiri in dvajset milijonov duš sploh kaknega pomena, da so lahko zastopniki tega velikega naroda ali da lahko obstajajo v kak drugi namen kot da služijo milijonu izvoljenih.

Trpek smeh je prišel stresati navzoče in to je ravno hotel doseči Andre-Louis.

— Ko vidijo, da so njih privilegiji v nevarnosti, da jih uniči teh štiri in dvajset milijonov, — večinoma kanalje, mogoče ustvarjene od Boga, a brez dvoma ustvarjene, da so sužnji privilegijev. — ali se vam zdi čudno, da se je izvrševanje kraljeve pravice položilo v debele roke ter Ledigueresov, teh ljudi brez možganov, da mislijo z njimi ter brez sre, katere bi bilo mogoče ganiti? Pomislite, kaj vse je treba braniti pred naskokom nas ostalih, — kanalje. Pomislite na par fevdalnih pravice, ki so v nevarnosti, da izginejo, če bi se privilegirani stanovni dali celo poveljem svojega kralja ter priznali Tretji stan kot enako upravičen z njimi.

Kaj bi postalo iz desetine na vse pridelke? Kaj bi postalo iz prisilnega, tlačanskega dela, iz pravice, da vzame grajšček prvi pridelek vinogradov in da lahko na ta način v svojo korist kontrolira prodajo vina? Kaj bi postalo iz vseh drugih sličnih pravice? Kaj bi postalo iz njih izključne pravice do lova in ribolova, koje kršenje smatrajo za hušje kot pa umor ali uboj?

— In kaj o drugih, neizrečnih, nesramnih pravicah nad življenji in telesi naroda, katere se sicer redkokdaj izvaja, ki pa vendar niso odpravljene? Do danes bi lahko trdili plemenitost, ki bi se vrnil z lova ter ubil dva svoja sužnja, da si v njih krvi osveži noge, da je imel absolutno fevdalno pravico storiti to.

(Dolje prihodaj.)

Iz "Jugoslavije."

Nova dvorna dama.

Soproga generala Stevana Hadžića, kraljevega adjutanta, je imenovana za dvorno damo in je že nastopila svojo dolžnost. To je sedaj že tretja dvorna dama.

Novi jugoslovanski konzulati.

Iz Beograda poročajo, da vlada namerava v kratkem otvoriti v Severni Ameriki še štiri konzulate, kajti dosedanja konzulati ne morejo obvladati vsega posla, ker je v Ameriki nad en milijon jugoslovanskih izseljencev. V mnogih krajih se zato obračajo naši izseljenci za pomoč na avstrijskega ali italijanskega konzula, ker ni jugoslovanskih konzulatov.

Za učitelje v južni Srbiji.

Vsled dogovora med prosvetnim in vojnim ministrom v učitelstvo v južni Srbiji dobivalo živila in druge potrebščine po vojaških skladiščih po istih cenah kakor vojaške osebe. S tem bo učitelstvu mnogo pomagano.

Novi Sad se olepšava.

Mestni svet v Novem Sadu je zotiral 32 milijonov kron za regulacijo cest in olepšavo mesta.

Bolgarska špijunska organizacija v Beogradu.

Beogradska policija je prišla na sled velikanski špijunske organizacije Bolgarov v Jugoslaviji. Ta organizacija je imela svoj sedež v Beogradu. V interesu nadaljnjih poizvedb policija za enkrat se ni zdelala nobenega poročila, vendar doznava dopisnik "Jutra" iz vednosti njega vira, da obsega ta špijunska organizacija preko 100 članov, katerih večji del se nahaja v Beogradu, drugi pa so razmešeni po notranjosti Srbije. Ker so vpleteni v to afero tudi neke jugoslovanske politične osebnosti, se pričakuje pri nadaljnjih odkritjih velike senzacije.

Velika goljufija v Zagrebu.

Postajenačelnik na južnem kolodvoru v Zagrebu je zasledil dve ponarejeni brzogojni povzetnici, katerimi je bila dvignjena svota 108,000 Din. Preiskava je dognala, da je goljufijo izvršil železniški delavec Fran Mohorić, ki je tudi priznal, da je iz bloka, ki ga je bil našel na mizi, iztrgal dve povzetnici in v sporazumu z nekakimi prijatelji izvršil goljufijo. Vsi so bili aretirani.

Nesreče na železnici.

Iz Sarajeva se je odpeljal s trezino železniški preglednik Mirko Bazina na progi proti Pali. Ker se je dalja časa bavil na progi, zaostajal ga je iz Višegrada prihajajoči osebnostni vlak. Lokomotiva je zavzignala, a v tem trenutku je tudi že udarila ob trezino. Ko se je vlak ustavil, našli so poleg trezine preglednika Bazina, katerega je kri lila iz nosa, a sicer ni bilo opaziti kakih poškodb. Zdravnik je izjavil, da ni kakih nevarnosti. Eno uro pozneje je Bazina umrl.

Na železniški postaji v Prilepu je potniški vlak ponoči zavozil v drugi vlak na tiru, ker je bilo izogibalno napakno postavljeno. Obe lokomotive in več vagonov je bilo razbitih. Vlakovodja je bil težko ranjen, tri druge osebe pa so dobile lahke poškodbe. Škoda je znatna.

Na zagrebskem državnem kolodvoru se je zgodila železniška nesreča. Vlak, ki je vozil na postajo, je zadel v neko lokomotivo in je bilo pri tej priliki več železničarjev lahko ranjenih, dva vagona pa močno poškodovana.

Ubojstvo v Novem Sadu.

V Norem Sadu je kontrolor mestne užitnine Božalj z revolverjem ustrelil šefa mestne tržnice Milana Tapavice. Strel je to zaradi tega, ker je Tapavica uvedel proti njemu preiskavo zaradi malverzacij.

Krvoločni razbojnik.

V neposredni bližini Zagreba, v Kustošiji, se je pred prazniki v Rabusovi vili izvršil vrom, pri katerem bi bila gospa Priester kmalu izgubila življenje. Ko se je gospa ob tleh zjutraj zbudila, je slišala v sosedni sobi ropot. Ko je pogledala v sobo, se ji je pred očmi posvetila cev samokresa. V istem trenutku je počil strel in zadel v trebuh se je gospa sgrudila.

la na tla. Vsled strele se je zbudil tudi mož, ki je pograbil za puško, toda tat jo je bil medtem že odkuril. V sobi pa je tat pustil čevlje in klobuk. Naslednji dan je bil zlikovec v rokah pravice. Zločin je hladnokrvno priznal.

100,000 Din za glavo razbojnika.

Iz Skoplja poročajo, da se nahaja na čelu bolgarskih komitete, ki plenijo po okenjaju južne Srbije, tudi zloglasni razbojnik Teodor Aleksandrov. Vseh komitete je nad 30. Jugoslovanske policije in vojaške oblasti energično zasledujejo komitete. Oblasti so razpisale nagrado v znesku 100 tisoč dinarjev za onega, ki ubije ali aretiraa Aleksandrova.

Reka Krka usiha.

Kakor poročajo iz Skradina v Dalmaciji, se je pojavila tamkaj nenavadna naravna prikazen: reka Krka usiha že od početka meseca novembra in tudi vsled izdatnega deževja zadnjih tednov ni prav nič narasla. Ljudstvo spravlja ta nenavaden pojav v zvezo z različnimi praznovernimi domnevmami.

Ruski begunci se vračajo domov.

Iz Beograda poročajo: Po polatkih notranjega ministristva se je dosedaj preko 5000 ruskih begunciev, ki živijo v Jugoslaviji, vrnilo v svojo domovino. Zanimivo je, da se begunci zlasti v zadnjem času vračajo zelo številno, kar dokazuje, da je propaganda med njimi zelo razvita.

Fond za bosanske sirote.

Povodom kraljeve poroke se je v Bosni in Hercegovini nabrala svota 5 milijonov kron kot poročni dar kralju Aleksandru. S kraljevim odobrenjem je bilo sklenjeno, da se s tem denarjem ustanovi fond za podporo sirot in zapuščenih otrok iz Bosne in Hercegovine v starosti od 4. do 16. leta. Ta fond nosi ime kralja Aleksandra in kraljice Marije.

Na račun vojne odškodnine.

Iz Beograda poročajo: Ekonomsko-finančni komitet ministrov je sklenil, da naroči beogradska univerza lahko učila, zbirke in knjige v Nemčiji na račun reparacij v mesku 4 milijonov zlatih mark.

Malarija v Jugoslaviji.

Leta 1922. so se podvzeli energični koraki za pobijanje malarije, ki se je vedno bolj širila. Delo je bilo predvsem osredotočeno v njih pokrajinah, kjer malarija kraljuje, in to so: Makedonija, črna gora in Dalmacija. Komitacija, ki je bila pri tem delu zaposlena, je podala ministristvu za narodno zdravje obširen referat, na podlagi katerega se bodo določile smernice za bodoče delo.

Velik požar v Kraljevi.

V kraljeviški ladjedelnici je izbruhnil požar, ki je napravil za 10 milijonov kron škode. Delo v ladjedelnici se nemoteno nadaljuje, le centrala bo šele po daljšem času zopet lahko pričela delovati. Vzrok požara ni znan, sumi pa se, da je bil oženj podtaknjen. Zadevna se spravlja v zvezo s požaroma v Splitu, kjer je zgorel železniški arzenal, in v Beogradu, kjer je postal žrtev požara velik del naprav Brodarskega sindikata. Oblasti je uvedla preiskavo, da se pride na sled onim, ki so zakrivila požar. Delavstvo ladjedelnice je sklenilo javen shod, na katerem je izjavilo, da odklanja odgovornost za to, kar se je zgodilo. Občinsko zastopstvo je storilo potrebne korake, da tudi država prisloči na pomoč ladjedelnici.

Pomoč pomorskega brodarstvu.

Iz Beograda poročajo: V ravnateljstvu državnih železnic je bila zaključena konferenca glede podeljive državne subvencije za prepevanje našega pomorskega brodarstva. Konferenca se je sklicala na inicijativno ministristva prometna, udeležili pa so se je predstavniki zainteresiranih ministristev, zastopniki trgovske zbornice in lastniki brodov. Glavna naloga konference je bila, doseči sporazum med obaleškimi parobrodskimi društvi in državo radi uvedbe rednega prometa na naših obalah in z Italijo, kakor tudi določiti višino državne subvencije, ki bi jo dobila ta društva za vršitev svoje

službe, v kolikor je ta tudi v interesu države. Na podlagi vsestranske debata je konferenca izdelala načrt sporazuma, ki bo predložen vladi. Po določitvi projekta sporazuma bodo lastniki ladij zavezani zaposlovati na vseh ladjah in pri upravi brodarskih društev izključno le jugoslovanske državljanje. Društva bi nudila tudi brezplačno vožnjo in prehrano vsem bolnim nezaposlenim mornarjem. Državni uradniki in vojniki bi imeli polovično vožnjo itd. Sakejiciranje sporazuma bi bilo brez dvoma v korist našemu domačemu pomorstvu.

Nevaren tat pod ključem.

Orožništvo v Črnolju je aretiralo znanega postopača Andreja Oprešnika, ki je leta 1920, v Mišinih v družbi nekoga Mikuza kradel genilno jermenje. Oprešnik je tudi sumljen, da je v noči dne 8. oktobra 1922 gostilničarki Gasmer pri Sv. Lovrenu na Pohorju ukradel za 25,000 K oblake in perila. Oprešnik je začasn v zaporih okrož sodišča v Celju.

IŠČEM DEVARJE

za Lewis Run kompanije. Dober sta stoječe dreve. Plača je sedaj \$2.25 od korta, mogoče čez čas večja. — Tony Mahar, Box 131, Lewis Run, Pa.

SLUŽBO DOBI

pri zdravniku, ki zna pisati in čitati več slovanskih jezikov, kakor tudi angleški jezik. Dobra plača. Oglasite se pri: Dr. Moy, 308 Grant St., Pittsburgh, Pa. (2-6-2)

Doctor Moy

Je uspešen zdravnik na južni, božastne na bade, padavico, za stručenje krvi, valed zaprtja, srečne jetrne, ledične in pljučne bolezni; bolezni v želodcu, glavni ali hrbtni; bolečine v prsih, unete oči, roke, noge, in hrbtni; otekline, revmatizem; kožne bolezni, arhečico, ogrce, oslablost, moške ali ženske bolezni ali slabo kri; brez operacije v najkrajšem času po najnižji ceni. Urade ure: ob delavskih: od 9. do polne 6. de 5. večer. Ob nedeljah in praznikih: od 5. do polne 1. popoldne.

DOCTOR JIN FUEY MOY
308 GRANT STREET
PITTSBURGH, PA.

NAZNANILO.

Rojakom v Chicagu, Ill., priporočamo rojaka

JOSEPH BLISHA.

ki je pooblaščen zastopnik v vsej poslih, ki so v zvezi z našim podjetjem.

Uprava "Glas Naroda".

RAVNOKAR JE IZŠLA

NAJVEČJA ARABSKA SANJSKA KNJIGA

Najnovejša ilustrovana izdaja
Vsebuje 308 strani.

Cena s poštnino \$2.—
SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt Street,
New York City, N. Y.

Velika Blaznikova Pratika

(s tremi mlatiči.)

Cena s poštnino ... 30c
25 pratik \$3.75
50 pratik 6.50
100 pratik 12.00

Slovenic Publishing Co.
82 Cortlandt Street New York

Dobro se tudi pri zastopnikih
Glas Naroda.

Kretanje parnikov - Shipping News

6. februarja: President Garfield, Cherbourg; Ameri-
ca, Genoa.
8. februarja: Cosmo, Genoa; Manchuria, Cherbourg in
Hamburg; Wuertemberg, Cherbourg in
Hamburg; Thuringia, Hamburg.
10. februarja: Olympic, Cherbourg; Pres. Roosevelt,
Cherbourg in Bremen; Finland, Cherbourg
in Antwerp; Noordam, Boulogne in Rot-
terdam.
13. februarja: Canopic, Cherbourg in Bremen.
14. februarja: Pres. Adams, Cherbourg; Hannover,
Bremen.
15. februarja: Mount Curriel, Cherbourg in Hamburg;
Rochambeau, Havre.
17. februarja: Pres. Arthur, Cherbourg in Bremen;
Giulio Cesare, Genoa; Nieu Amsterdam,
Boulogne in Rotterdam; Samand, Cher-
bourg.
20. februarja: Berengaria, Cherbourg.
21. februarja: France, Havre; Saxonia, Cherbourg in
Hamburg; Orduña, Cherbourg in Ham-
burg; Pres. Monroe, Cherbourg.
22. februarja: Mongolia, Cherbourg in Hamburg; Han-
na, Cherbourg in Hamburg; Rouillon,
Havre.
24. februarja: Volendam, Boulogne in Rotterdam;
Lapland, Cherbourg; Pres. Fillmore, Cher-
bourg in Bremen.
28. februarja: Conte Rosso, Genoa; Pres. Van Buren,
Cherbourg; Selditz, Bremen.
1. marca: Minnekahda, Cherbourg in Hamburg.
3. marca: Kronland, Cherbourg in Antwerp;
Pres. Harding, Cherbourg in Bremen.
7. marca: Paris, Havre.

CUNARD
ANCHOR
V JUGOSLAVIJO
v 9 dneh.

Vak terek odplije eden morskih velikov
AQUITANIA 45,647 ton
MAURETANIA 30,704 ton
BERENGARIA 52,022 ton
Izkušne kabine tretjega razreda z 2, 4,
in posteljami. Krane obrednice, kadil-
nice in polivališča. Pokrit promenadni
rov. Izborna hrana. Domače udobnosti.
Nobene stroje.
Nobenih posebnih stroškov za to.
Nede kart in drugih informacij vprašajte
najbližjega agenta v mestu ali okoli.
Cunard Money Order izplačljiv v Jugo-
slaviji hitro, varno in zanesljivo.

CUNARD LINE
25 Broadway
New York

ROLE za PIANO

SLOV. IN HRVATSKE
dobite edino pri:
NAVINEK-POTOKAR
331 GREEVE ST., CONEMAUGH, PA.
PIŠITE PO CENIKU.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Cenjenim naročnikom "Glas-
Naroda" v državi Ohio naznanja-
mo, da jih bo obiskal naš potoval-
ni zastopnik

Mr. ANTON SIMČIČ,
kateri je pooblaščen nabirati na-
meno za naš list, zatoraj prosimo
rojakke, da mu bodo kakikoli
mogoče naklonjeni

Slovenic Publishing Co.

VELIKI
Kompletni svetovni
Atlas

Najnovejša izdaja, z vsemi
zemljevidi celega sveta in
kazalom.

Cena s poštnino
\$4.50

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street
NEW YORK CITY

NOVI CENIKI GOTOV!

AKO ŽELITE NAJNOVEJŠO MOŠKO ALI ŽENSKO PRAVO
ELGIN ALI HAMPDEN URO, PIŠITE PO CENIKU. STANE VAS
DOPISNICA EN CENT. PA SI PRIHRANITE DOLARJE.

IVAN PAJK 24 MAIN ST. CONEMAUGH, PA.

POTREBUJE SE

50-60 drvarjev in enega boarding
bossa. Plača sedaj \$2.40 od korta.
Nov gozd. Stalno delo za deset let.
Več se poizve pri John Troy v
Olton. Kdor želi pisati, tudi lahko
piše na moj naslov: Louis Gerzina
Box 86, Morris, Pa. (3-5-2)

ŠIVALKE SE IŠČEJO

za delo na malih strojih. Dobra
plača. Dolga sezija. — Georgette
Hat Co., 675 Hudson St., blizu 14.
ceste, New York City.
(31-1-7-2)

POTREBUJE SE

50-60 drvarjev in enega boarding
bossa. Plača sedaj \$2.40 od korta.
Nov gozd. Stalno delo za deset let.
Več se poizve pri John Troy v
Olton. Kdor želi pisati, tudi lahko
piše na moj naslov: Louis Gerzina
Box 86, Morris, Pa. (3-5-2)

POTREBUJE SE

50-60 drvarjev in enega boarding
bossa. Plača sedaj \$2.40 od korta.
Nov gozd. Stalno delo za deset let.
Več se poizve pri John Troy v
Olton. Kdor želi pisati, tudi lahko
piše na moj naslov: Louis Gerzina
Box 86, Morris, Pa. (3-5-2)

POTREBUJE SE

50-60 drvarjev in enega boarding
bossa. Plača sedaj \$2.40 od korta.
Nov gozd. Stalno delo za deset let.
Več se poizve pri John Troy v
Olton. Kdor želi pisati, tudi lahko
piše na moj naslov: Louis Gerzina
Box 86, Morris, Pa. (3-5-2)

POTREBUJE SE

50-60 drvarjev in enega boarding
bossa. Plača sedaj \$2.40 od korta.
Nov gozd. Stalno delo za deset let.
Več se poizve pri John Troy v
Olton. Kdor želi pisati, tudi lahko
piše na moj naslov: Louis Gerzina
Box 86, Morris, Pa. (3-5-2)

POTREBUJE SE

50-60 drvarjev in enega boarding
bossa. Plača sedaj \$2.40 od korta.
Nov gozd. Stalno delo za deset let.
Več se poizve pri John Troy v
Olton. Kdor želi pisati, tudi lahko
piše na moj naslov: Louis Gerzina
Box 86, Morris, Pa. (3-5-2)

POTREBUJE SE

50-60 drvarjev in enega boarding
bossa. Plača sedaj \$2.40 od korta.
Nov gozd. Stalno delo za deset let.
Več se poizve pri John Troy v
Olton. Kdor želi pisati, tudi lahko
piše na moj naslov: Louis Gerzina
Box 86, Morris, Pa. (3-5-2)

POTREBUJE SE

50-60 drvarjev in enega boarding
bossa. Plača sedaj \$2.40 od korta.
Nov gozd. Stalno delo za deset let.
Več se poizve pri John Troy v
Olton. Kdor želi pisati, tudi lahko
piše na moj naslov: Louis Gerzina
Box 86, Morris, Pa. (3-5-2)

POTREBUJE SE

50-60 drvarjev in enega boarding
bossa. Plača sedaj \$2.40 od korta.
Nov gozd. Stalno delo za deset let.
Več se poizve pri John Troy v
Olton. Kdor želi pisati, tudi lahko
piše na moj naslov: Louis Gerzina
Box 86, Morris, Pa. (3-5-2)

FRENCH
Line
New York
Plymouth
Havre-Paris

Hitra služba v Jugoslavijo.
LA BOURDONNAIS 3. feb.
ROCHAMBEAU 15. feb.
ROUSSEAU 22. feb.
CHICAGO 5. marca
Izberne udobnosti — kabine
za 2, 4 in 6 oseb, umivalnica
in točka voda v vsakem
prostoru — jedilnica, kadilni-
ca. Vano in pivo brezplačno.
Pusebni vlak vzame potnike
in prtljago do določenega
kraja, preko Trsta ali Havre.
Na vlak iz Havre jeto mada.
Ogledite se pri lokalnem agentu ali pri
KOMPANIJSKI PISARNI
19 State St., New York City

POTOVANJE V STARI
KRAJ IN NAZAJ
V AMERIKO.

Iz dolgoletne izkušnje vemo, da po-